

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opggericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

DEN HAAG
TELEF. 36777

„AU PARADIS” Firma WEBER
& BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsstraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805

HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

HOUD: Indische Weldadigheidsdag te Deventer. —
Memoriam M. Joustra. † 20 October 1926,
K. — Düsseldorf—Bandoeng, door H. F. Tille-
(vervolg). — Een afscheid (met portret). — Van
Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen:
Uit de Europ. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit
Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Over-
— Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren
— Berichten der Afdelingen: I. Apeldoorn,
— Mededeelingen: I. Van het Dagel.
— II. Van het Inform.-Bureau. — Mutatie-
van 20 tot 27 Oct.

Dansinstituut STATENKWARTIER
EWY DE CLERCQ
Frankenstr. 5, DEN HAAG, Tel. 53506

Moderne Dansen
Cursussen en Besloten Clubs
Plastiek • Ballet
Heil- en
Schoonheidsgymnast.

Kleine Kindercursussen met
individueel onderwijs. 5237

PROSPECTUS OP AANVRAGE

Instituut R. KUYPER
Amsterdam, R. Vinkeleskade 61, Tel. 27409

Gecomb. mondel. en schriftel. opleiding, met clublessen
en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

M.O. Staathuishoudkunde en Staatsinrichting. Alle acten
Boekhouden (ook Staatspractijkdiplooma) Gemeente-ad-
ministratie. 2230

Prospectus met opgave van hoofdleiders en leeraren voor
ieder vak en aanbevelingen van diverse autoriteiten op ec. en
handelswetenschappelijk gebied, benevens proefles met examen-
resultaten op aanvr. kosteloos. De nieuw cursussen beg. thans.

Fa. v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

TOONKAMER

EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

Belastingen

(Nederlandsche en Indische)

W. VAN MAANEN, Oud t. Inspect. Dir. Bel.
P. TADEMA, Gedipl. Accountant

BELASTINGCONSULENTEN.

AMSTERDAM

ROTTERDAM

Prinsengracht 644
Tel. 37734 (2 lijnen)

Boymansstraat 4
Tel. 10589

WERKZAAM OVER GEHEEL NEDERLAND

Hoogere Burgerschool

5-jarige Cursus
(m. voorbereidingsklassen)

Instituut „Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van
13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na
een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

- a. Wis- en Natuurkundige afdeling
- b. Litterair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:

276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S.
5-jar. C. (Wis- en Natuurrk. Afd.)

In Juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen
werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926.

5164

De Directeur: H. WULLINGS.

Indische Weldadigheidsdag te
Deventer.

het tweeledig doel: belangstelling voor Indië
maken, en gelden te verzamelen tot leniging
nood op Sumatra's Westkust, wordt te
eener een groot Indisch feest voorbereid, dat op
dag 6 November e.k. in den Schouwburg ge-
en zal worden.

Schouwburgzaal zal voor dit doel in een In-
milieu herschapen worden; in een Indische
erij zal men Indisch gastvrij ontvangen
(mits Indisch-royaal aan het goede doel
); een Indisch restaurant geeft gelegen-
goreng, bami en verdere gehemelte-
schotels te leeren kennen; in een Indi-
zal men zijn inkoop kunnen doen;
che men zich beter te kunnen inrichten op een
vendutie, dan zal ook daartoe gelegenheid
geboden.

wij's middags een kinderfeest wordt gehou-
met allerlei attracties voor de jeugd, zal des
s op het tooneel Siti Sundari als serimpi en
andere dansen optreden, afgewisseld door ta-
vivants en krontjong-muziek.

noodig te zeggen, dat de avond zal eindigen
een bal; zij, voor wie het uur van sluiten te
komt, kunnen op den Zondagmiddag de
inhalen op den the-dansant, welke het slot
estelijkheid vormt.

batig saldo wordt afgedragen aan het Pa-
wamp-Comité te Deventer.

zoekers van buiten Deventer zullen zeer wel-

HEEMSTEDEN TE KOOP onberispelijk afgewerkt HEERENHUIS

Alle moderne gemakken wat electr. licht, gas en water betreft. **Moet gezien om ge-waardeerd te worden.** Bevatt. 5 flinke en 3 kleine kamers, serre, zolderkamer, frissche droge kelder, 2 W.C.'s, lieve tuin en schuurtje. Tot 10 Nov. modern ingerichte badkamer erbij. Prachtig uitzicht. **Sterfge-val noodzaakt verkoop.**

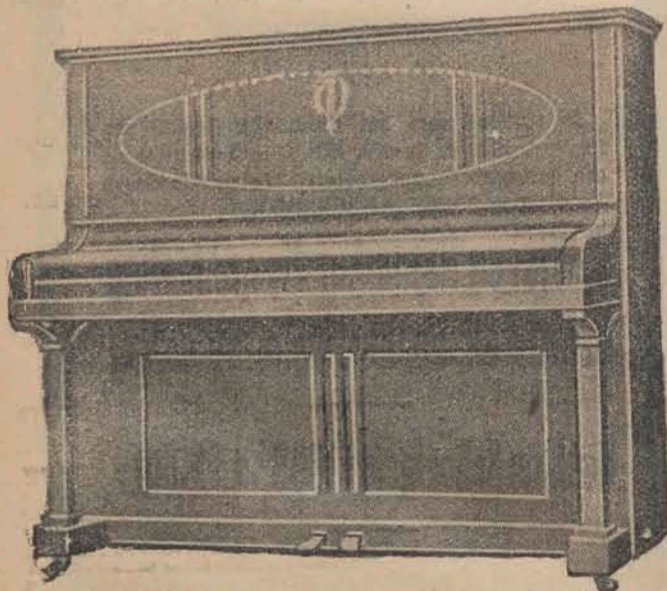
Br. No. 5360 WENSING's Adv.-Bur. Haarlem.

BREEKT MET DEN OUDEN SLEUR
VERWARMT MET

LW INTERIEUR

CORN. P. LAUS - DEN HAAG
Piano- en Orgelhandel **SCHENKSTRAAT 165**

Vertrouwd adres voor nieuwe en gebruikte Piano's
Stemmen en repareren vakkundig
GEREEDMAKEN VAN PIANO'S VOOR DE TROPEN

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

**FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO
TECHNISCH ONDERZOEK**

Alexanderlaan 25
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

Het goede publiek

(zowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu

Steno - Typen - Talen - Boekhouden

leeren aan het bekende Instituut

SCHOEVEERS

Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM

In Memoriam M. Joustra.

† 20 October 1926.

Joustra overleden... Deze droeve mare zal door allen, die hem kennen, en in nog ruimer kring door allen, die in kennis van land en volk in onze Oost belangstellen, met groote deelneming zijn vernomen.

Onverwacht kwam het bericht niet, wij wisten, dat hij reeds geruimen tijd lijdende was en dat zijn lichaamskrachten gestadig afnamen. Den 20en October legde deze beminnelijke, zachtmoedige en eenvoudige mensch voor goed het hoofd neder en den 23en vond zijn stoffelijk overschot een laatste rustplaats op het kerkhof te Sneek.

Een enkel woord te zijner gedachtenis moge hier een plaats vinden.

Na de lessen aan het Zendinghuis te Rotterdam gevolgd te hebben, vertrok Joustra in 1894 — drie en twintig jaar oud — als zending naar Indië. Hoewel voor Java opgeleid en uitgezonden, werd hem; toen hij daar voel aan wal zeite, Boeloch Awar in de Karo-Bataklanden als standplaats aangewezen, ter vervanging van den juist aldaar overleden zending Wijnngaarden.

Gedurende het tiental jaren, dat hij onder de Karo's werkzaam was, was hij, naast zijn eigenlijke herderlijke plichten, volop in de gelegenheid om uitgebreide kennis op te doen van taal en volk, waaraan hij zijn beste krachten had verpand. Hij deed hiervan blijken in een lange reeks van verhandelingen, die vooral tusschen de jaren 1901—1904 verschenen en waarvan we er eenige zullen noemen:

In de Mededeelingen v. h. Ned. Zendel. Gen.:

1. Iets over de Bataksche litteratuur (dl. 45, 46, 47).
2. Het leven, de zeden en gewoonten der Bataks (dl. 46) (een lezing gehouden op uitnodiging van de afdeling Medan van den Ind. Bond).
3. Het *Persilili 'mbelin* (dl. 46) (over het vervangen van zieken door wisselbeelden om aldus de ziektegeesten te misleiden).

In de Bijdragen v. h. Kon. Instituut:

4. Karo'sche taalstudien (Rks. 7, II).

In het Tijdschr. v. h. Bat. Gen.:

5. Mededeelingen omtrent het *Pek Oewaloch*, of het doodenfeest der *merga Simbiring* (dl. 45).
6. Over schrift en uitspraak van het Karo-Bataksch (dl. 44).

In de Verhandelingen v. h. Bat. Gen.:

7. Karo-Bataksche vertellingen.

Behalve uit deze publicatiën blijkt zijn vruchtbare werkzaamheid dier dagen nog uit verschillende bewerkingen voor kerk en school in de landstaal en vooral uit de voorbereiding van het Karo-Bataksche woordenboek, dat in 1907 door het Departement van Koloniën zou worden uitgegeven.

In 1905 keerde Joustra naar het vaderland terug, waar zijn levensloop door allerlei omstandigheden spoedig een andere richting zou nemen.

In Februari 1906 had zich namelijk hier te lande — op initiatief van Dr. C. W. Janssen — een commissie gevormd tot het in leven roepen van een Instituut, dat zich ten doel zou hebben te stellen, het verzamelen van zoo volledig mogelijke gegevens omtrent de Batak's en hun land en die gegevens dienstbaar te maken aan het welzijn en de ontwikkeling dier bevolking. De leidende gedachte daarbij was, dat wegens de groote uitgestrektheid van onzen Indischen Archipel alleen dan van pogingen ten bate van land en volk heil zou zijn te verwachten, als die pogingen zich concentreerden op een speciaal onderdeel van het algemeene arbeidsveld. Zoo werd dan op 30 September 1908 te

Leiden opgericht het „Bataksch-Instituut” bereiking van het doel was een vaste werkhilvaris) aan het Instituut noodig. Dat de op Joustra viel, was niet toevallig. Dr. J. had zijn groote werkkraft en uitgebreide selijke kennis reeds opgemerkt, toen hij in 19 bezoek bracht aan de Karo-hoofdvakke.

Een volledige opgave der geschriften, die Joustra danken als archivaris van het Bat Instituut zou een indruk kunnen geven stoere werkkraft, die hij in die nieuwe ontplooid, maar zij zou vallen buiten het van dit korte levensbericht. We zullen hierbij tot de hoofdzaken bepalen.

Als vóórarbeid verscheen in 1907 zijn „tuuroverzicht der Bataklanden”. Het daggende jaar keerde hij voor korten tijd terug om nadere onderzoekingen in te nieuwe betrekkingen aan te knopen en z deren arbeid nader voor te bereiden.

Daarna was het naaste werkplan de samling van een schetsbeschrijving (gazetteer) Bataklanden, die op vlotte wijze zou he oriënteren hetgeen wél en hetgeen niet was over dit gebied. Zóó kwam in 1910 de „spiegel” tot stand, een samenvattend werk, wel Joustra's hoofdarbeid mogen noemen mede hij velen een grooten dienst bewees. De boek reeds verscheidene jaren was uitgehield de schrijver zich sedert 1924 met de ning ervan bezig. Hoewel hij de verschijden 2den druk niet meer heeft mogen heeft hij dien toch nog ten einde toe kunnen maken, zoodat die eerstdaags het zien. Deze her-editie is zijn zwanezang ge

In 1913 maakte hij andermaal een reis Bataklanden, met een daaraan verbonden aan de Padangsche Bovenlanden, aan we we het in 1915 zoo keurig uitgegeven boek ken „Van Medan naar Padang en terug”.

Reeds bij de tot standkoming van h instituut lag het in de bedoeling van Dr en van hen, die hij voor zijn plannen wisten, om ook in andere deelen van onze lijksoortige Instituten in het leven te roe kreeg men, om ons alleen tot Sumatra te in de laatste 12 jaren nog een Atjeh-, een van Sumatra- en een Minangkabau-Institu gezamenlijk arbeidsveld dezer vijf licha strijkt thans dus het geheele eiland, dat n dan vijf millioen inwoners telt, maar op pervlakte, dat van ons eigen land ruim kan worden uitgelegd.

Toen den 14en November 1917 het noemde dier Instituten te Amsterdam werd richt, werd Joustra aangezocht en bereid den, om ook als archivaris daarvan toe te In deze nieuwe functie verscheen in 1921 hand: „Minangkabau, overzicht van l geschiedenis en volk”, dat drie jaren later volgde door een overzicht der „Litera treffende Minangkabau”. Dat het eerste werke in zijn beknoptheid en overzicht goede hoedanigheden bezit, bewijst wel jaar na zijn verschijning een tweede bij druk noodzakelijk bleek. Toch staat dit naar onze bescheiden meening bij Joustr graphie der Bataklanden ten achter. Hoe ook anders? Hier was de schrijver geheel de connaissance, kon hij voortwerken op vigen onderbouw van eigen waarneming, ervaring, in het land der Maleiers was hij deels vreemdeling en moest hij dus uitsu ren op het kompas van anderen.

Geeft 't bovenstaande reeds enig denk Joustra's rusteloozen arbeid, velen heeft aan zich verplicht door de Maleische lesse hij de laatste tien jaren gaf aan den schen leergang” van het Koloniaal Insti bate van hen, die eenige kennis wensch doen omtrent Ned.-Indië, met het oog op komstige werkkraft daar te lande.

WONINGBUREAU „DE CONCURR

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon

Sterk concurrerende voorwaarden
Kopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Ver
van Huizen, Etages en Appartem., gem. en of
J. H. M. OHL, Gep. Kapl.

Het wegvraagstuk is een economisch vraagstuk van de allereerste orde, dat de belangen raakt van Handel, Industrie, Landbouw en andere voorname bronnen van onze volkswelvaart. Verbetering van ons wegennet is daarom een nationaal belang. Helpt mede dat de wegen verbeterd worden. Het duidt geen uitstel!

„P. C. W.” PROPAGANDA-COMITE VOOR WEGENVERBETERING

Prinsengracht 579

Amsterdam - Telefoon 31577

Postgiro 99961

Düsseldorf—Bandoeng

door
H. F. TILLEMA.
(Vervolg).

De loterij die insloeg.

Wijnsch praktisch is de manier, waarop men de onbebeerlijke loterij heeft ingericht. Van verkoo- en verkoopsters, waarvan vele op het terrein aanwezig zijn, koopt men voor f 0.60 een lot. Men ontvangt het in een gesloten, blanco enveloppe. Men bevindt zich het lot, met een drietal crambes zóó aan vóór- en achterzijde der enveloppe bevestigd, dat het onmogelijk is het er uit te verwijderen, zonder het omhulsel te beschadigen. Men maakt de enveloppe open en merkt onmiddellijk of men iets gewonnen heeft of niet. Staat er „nichts” op, dan is er geen prijs op gevallen, staat er een getal op, dan heeft men een prijs. Is die niet hoog, dan ontvangt men van de(n) colporteur onmiddellijk het geld. Is het bedrag zoo laag, dat de verkooper dit niet bij zich heeft, dan men het bedrag dadelijk ontvangen bij de kas der Gesolei. Deze manier van loten sloeg in! Ze was populair! Mij dacht, dit kon ook te Bandoeng worden gedaan.

De entree bedroeg f 0.60. Hiervoor had men toegang tot alle gebouwen. 's Avonds betaalde men f 0.30, maar dan was de tentoonstelling gesloten. Men had hiervoor toegang tot de zeer ingerichte café's en restaurants en het ge- voor ontspanning bestemd. Tot 16 Augustus bezochten men ± 5.000.000 bezoekers. Op Pinksteren werd bezocht door 150.000 personen. Dit stond te lezen in de tentoonstellingskrant, die op de markt verscheen. In het paviljoen waar het verscheen, zag ik een rotatiepers, die in staat was per uur 120.000 stuks van een blad van 8 bladz. te drukken! De pers heeft zeer grooten invloed. Ze werkt er in hooge mate toe bij om denkbare te verspreiden, 't zij door de redatiekolommen, 't zij door de advertentiepagina's. Op de Gesolei heeft men gevoeld en begrepen, dat de volksgezondheid van de pers een harer beste propagandisten bezit!

Van allerlei: bier, cholera en verpleegsters.

Het is een onmogelijkheid, weer te geven wat er van was! Ik doe dus enkele grepen. Veel was er te zien op het gebied van volksziekten, op dat van de maatschappelijke voorzorg, van verzekeringswezen, enz. Men zag ook, waar zich gapingen in de organisatie van het gezondheidswezen bevonden, die moest worden ingegrepen en gehandeld. „De tentoonstelling werkt als een groot „menetekel” op de volbrachte, den arbeid reeds zouden willen „zien”. Men ziet uit de aangehaalde woorden, afkomstig van een der voormannen, het hemelsbreed verschil tusschen de toestanden hier en in Indië en de halve tusschen het doel, dat in beide landen worden nagestreefd!

Voor technici is het meest belangrijk de grootste groep der tentoonstelling: volkshuisvesting. Ik vermoed, dat deze groep te Bandoeng ook zal uit- werken, want op woninggebied is er door enkele maatschappijen, cultuurlichamen en maatschappijen al heel veel gedaan, al moet er nog zeer veel meer worden bereikt!

In de afdeeling „watervoorziening”, die mij bijzonder aantrok, zag ik een relieftje van een uit- werking deel van Rijnland en Westfalen, met „watersperre” enz. enz., dat een kostelijk overzicht gaf van capteeren, zuiveren, vervoeren, verzamelen, meten van water, meten en gebruiken in bad- kamers, keukens, huizen en fabrieken. Door eenige hon- dert verschillende gekleurde elektrische lampjes, die de belangstellenden, door op een knop te druk- ken konden doen gloeien, kreeg men een zeer dui- pelijk overzicht van een en ander.

Er was ook een groote bierbrouwerij. Dit heeft nogal wrijving veroorzaakt, naar ik hoorde. De anti-alcoholisten waren er fel tegen! Op een bordje las ik, dat indertijd te Hamburg onder bierdrin- kers heel weinig gevallen van cholera waren voor- gekomen. Die opmerking is op zich zelf juist, want als men bier dronk, had men geen behoefte aan water... en dat water was besmet! Door goed water te drinken had men evenmin cholera ge- kregen! Op den niet kritisch aangelegden bezoeker werkte de mededeeling — als propaganda be- doeld natuurlijk — niet sanitair!

Zeer trok de aandacht een monument, waarin door een uurwerk werd aangegeven, dat er in Duitsland elke 24 seconden een kindje wordt ge- boren, dat in elke 72 een huwelijk wordt ge- sloten en dat er elke 42 een mensch heengaat. Door licht- en geluideffecten werd het komen en gaan nog duidelijker gemaakt. Dat een dergelijke ma- nier van voorstellen duizendmaal meer tot de massa spreekt dan curven, cijfers, graphische voorstellingen is duidelijk!

Een pyramide uit 2000 poppen bestaande, ver- deeld over de verschillende ouderdomsklassen, van zuigeling tot grijsaard, toont plastisch aan hoe de bevolking thans is opgebouwd. Met één opslag zag men welk een vreeselijke slachting de oorlog onder de mannelijke bevolking heeft aangericht en hoe verschrikkelijk remmend hij op het geboortecijfer heeft ingewerkt. Ik zal er niet meer van vertellen; alleen nog mededeelen, dat overduidelijk te zien was, hoe groot de betekenis van de toewijding der verpleegster, der wijkverzorger, der sociaal- denkende, voelende en handelende vrouw op het gebied der volksgezondheid is! Dit is een der sterkste indrukken, die ik van de Gesolei heb meegebracht.

Het restaurant.

Nadat we — ik was met een tweetal echtparen — op de tentoonstelling hadden rondgekeken, kwa- men we op het te voren afgesproken vereenigings- punt samen. Op een dergelijke tentoonstelling is het 't best, dat ieder zijn eigen neigingen volgt en beziet, wat haar of hem interesseert. Gaat men samen, dan duurt het geen kwartier of men is elkaar kwijt en men vindt elkaar beslist niet weer terug! Een der echtgenooten — een vooruitzien- de geest — had daarom een punt voorgesteld, waar we ons samen zouden vereenigen op een be- paald uur. Zooals gezegd, 't bleek een uitstekende atoeran, want we waren elkaar dadelijk in het begin al kwijt! En zoo togen we naar het Rijn- restaurant. De keurig gedrukte en uitgevoerde prijscourant trok mijn aandacht. Er stond een voorrede in. Dit is in een „Speisekarte” een groote bijzonderheid, daarom vermeld ik ze. Ik las.... „waarom het Gesolei-restaurant buiten oranje was gekleurd, het buffet blauw met zilver, waarom de lampen zoo sprookjesachtig bont zijn, waarom de toren van het gebouw er 's avonds net uitziet als stond hij in vlammen”.... Ja, dat was allemaal om de „verehrte Damen zu gefallen”. En zooals de prijscourant was, was alles: keukeninrichtingen, die men door groote ruiten voor iedereen zicht- baar had gemaakt, bakkerijen, voorraadkamer, personeel, bediening: alles! 't Was „af”. We moesten een keuze doen uit 187 soorten koude en warme dranken, taarten, gebak, wijnen, koude en warme spijzen, bowls, likeuren (Bols was er natuurlijk ook!) en weet ik wat meer. Ik merkte op, dat het heel wat anders was dan de roode rijst met warm water als sajoran, die ik op mijn reis door Nias in een ongelooflijk vieze pasanggrahan had moeten eten.

Koloniën en koloniale waren.

Zoo kregen wij een praatje over Indië. We kregen het over koffie, thee en over „koloniale waren”. „Weet u wel”, vroeg ik, „dat de Wes- tersche maatschappij zonder de tropen onbestaan- baar is? dat er zonder „tropen geen Europa” zou

TEHUIS VOOR KINDEREN

Degelijk, liefderijk tehuis aangeboden in onderwijzersgezin aan kinderen (ook jongere). Zorg voor algeheele opvoeding, toezicht op school- en huiswerk, eventueel ook muzikale leiding (dipl. Toonkunst). Groot ruim huis. Adressen voor inlichtingen des- gewenscht ten dienste.

Conditie f 80. — per kind per maand

Adres: H. K. LENSTRA, Hoofdweg 53, A'dam.

VERSCHEENEN:

5225

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP

met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en fabriekse routheekjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:

Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

..... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uit- weiding of noodeloze mooi-schrijverij."

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

..... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd."

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

J. BOSMAN - RIJSWIJK

Heerenstraat 35-37 - Tel. R. 234

Behangerij-Stoffeerdery
Complete Meubilerij

Begrotingen kosteloos

Uiterste prijzen. Kwaliteit gegarandeerd

H.H. SECRETARISSSEN der afdelingen worden aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aan- merking komen om voor het lidmaatschap der Vereeni- ging te worden aangezocht.

SCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING

J. M. VAN DEN BERG

TASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE 5277

SPECIAAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

ZIJT GIJ ABONNEE ?

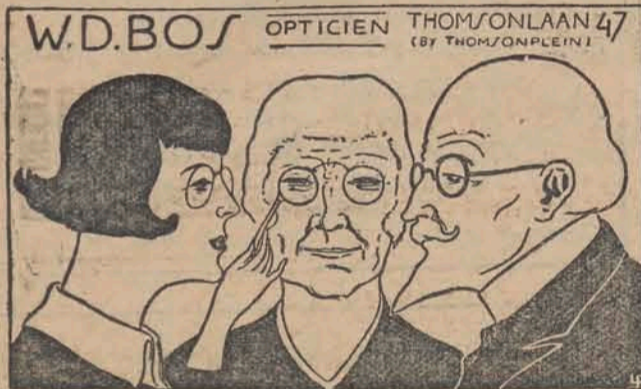
van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proefnummer aan bij de Administratie Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijksche termijnen van f 10.— Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhning, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

De kl. Opvoedingstehuizen

te Amersfoort en Noordwijkerhout, zijn bestemd voor kinderen uit intellectuele kringen, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijk beschaafd milieu, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen te bekomen bij

HET BESTUUR:

C. M. v. DISSEL, Presidente,
Kinderhuis „t Hoogt" Noordwijkerhout.
M. KAARS SYPESTEYN, Secretaresse,
H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Penningm.-
Accountant, Keizersgracht 574, A'dam.
Mr. F. A. G. v. WALSEM.
I. C. HIETINK, Ged. Stud. Comm. O. en W.
Correspondente voor Indië:
Mevr. F. v. HOUWINGE-BLAAUW,
p. a. Agentschap B. P. M. Semarang.

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1—500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel." —

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA", Den Haag

Fa. J. J. TAVERNE

Spekslagerij Vleeschhouwerij
Fijne Worst- en Vleeschwaren

Donkersteeg 17 LEIDEN Telefoon 192
OPGERICHT 1731 5144

Levert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch
tegen billijken prijs.

zijn?" Neen, daar had men nog nooit over gepikerd. „Stelt u zich de wereld eens voor zonder rubber", zei ik. „Dan zouden we geen telegraaf hebben, geen telefoon, geen auto's, geen fietsen, dan zou snelverkeer, snelle berichtgeving onmogelijk zijn en daarmee handel en verkeer". Weet u wel, vroeg ik, „dat onze voeding voor een goed deel afhankelijk is van de opbrengst der palmen, dat we ook groot gebrek aan zeep zouden hebben, als de tropen geen vet voortbrachten?" En terwijl we daar zoo over zaten te praten, keek een der heeren onder zijn bierglas. Ik zag hem met groote aandacht het opschrift lezen, dat op de, ieder bekende, onderleggers stond. Toen begon hij hardop te lezen:

Kakao, Tabak, Kaffee, Fette,
Baumwolle, Kautschuk, Oel, ich wette
Davon brauchst Du das Meiste täglich
Doch kommts vom Ausland, das ist kläglich:
Wenn Kolonien wir wieder hätten
Das könnt uns vor der Pleite retten!"

Mijn broer keek ook eens onder zijn glas en las: „Deutschland ohne Kolonien, ein Rumpf ohne Glieder". We begonnen de zaak interessant te vinden, keken eens rond bij andere tafeltjes en vonden nog meer opschriften: „Deutsche vergeszt unsere Kolonien nicht". „Englands Kolonialbesitz ist hundertmal so grosz wie das Mutterland. (Dat van Holland 60 keer zei ik). Die Einwohnerzahl seiner Kolonien beträgt das neunfache der Bevölkerung Englands. (Holland 7 keer, merkte ik op). Und Deutschland?" Een ander luidde: „Ohne Kolonien keine Sicherheit im Bezug von Rohstoffen. — Ohne Rohstoffen keine Industrie. Ohne Industrie kein annehmender Wohlstand. Darum Deutsche, müssen wir Kolonien haben". — „Auslanddeutsche, willkommen am freien deutschen Rhein — Für deutsche Wirtschaft und Export. Schafft der Auslanddeutsche am ernsten Ort."

Zoo uitte zich in een restaurant de Duitse volksgeest! Laat het den Indonesiër gezegd zijn, dat hij het onmisbare rad vormt in het samengestelde mechanisme der huidige maatschappij, dat deze hem noodig heeft! Moge die wetenschap zijn geest sterken, zijn gevoel van zelfbewustzijn verhoogen.

(Slot volgt).

Een afscheid.

Onze hooggeachte Voorzitster, Mevrouw Douair. W. C. Clifford Kocq van Breugel—Roelofs, is wegens gezondheidsredenen afgetreden en dit betekent voor onze vereeniging een zeer groot verlies, dat lang gevoeld zal worden.

Met een zeldzame toewijding ijverde zij steeds voor de belangen van Oost en West. Indië, haar geboorteland, dat zij op jeugdigen leeftijd verliet, lag haar nauw aan het hart en zij trachtte door O. en W. haar warme genegenheid voor dat land en zijn bewoners in breeden kring op te wekken.

Geen inspanning was haar te groot om dat doel te bereiken en zoo haar financiële steun hiervoor noodig was, gaf ze dien op haar gulle manier. Het wachwoord van Oost en West, n.l. grootere en meer praktische belangstelling van Nederlanders voor de Indië en als gevolg daarvan hoogere geestelijke ontwikkeling en verheffing stond met gulden letteren in haar blazoën.

De door haar geleide vergaderingen ademden een geest van gezelligheid en lieten een aangename indruk achter.

De sprekers, die hier kwamen om een voordracht te houden, vonden in haar woning een hartelijke ontvangst.

Na het oprichten der Vereeniging „Oost en West" op 3 Mei 1899 door wijlen Kolonel van Zuylen, komt Breda de eer toe de eerste afdeeling te zijn; opgericht 1 November 1900 op initiatief van

JAC. HUIZER

HEEREN
MODEARTIKELEN
RUIM GESORTEERD

THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

wijlen Mevrouw van der Linden van Snelre en Mej. van Berkum. Het eerste bestuur wordt gevolgt: de heer Everts, voorzitter, de heer Baltaris en Jhr. Clifford Kocq van Breugel, penningmeester.

Den 7 Maart 1911 werd Mevr. Clifford tot lid gekozen, zoodat zij deze functie ruim heeft vervuld.

Zij gevoelde zich als moeder van deze

De afgetreden Voorzitster der Afdeeling Breda
Douairière Jhr. Clifford Kocq van Breugel—Roelofs

dochter der Vereen. O. en W. en het werd zamerhand haar troetelkind, waarvan zij de zorging noode uit haar handen gaf.

Het was in de laatste jaren een grievende stelling voor haar, dat het ledental gaande nam. Op hare kosten verspreide zij onder de verschillende illustraties om de aftakeling te gaan. Hoe zij ijverde voor den bloei der bleek in de jaren 1919 en 1920, toen zij niet te Breda, maar ook te Tilburg, den Bosch, op Zoom en Vlissingen filmavonden en organiseerde van Indische films, die veel bijden en waardoor vele nieuwe leden gewonnen werden.

Wij brengen daarom onze scheidende dente gaarne een eeresalut en wenschen de belangstelling in het lot van de vereeniging moge verflauwen, alsook dat het haar geestes door betere tijdsomstandigheden een kroon opbloeit onzer afdeeling in het bijzonder en geheele vereeniging Oost en West, te mogen leven.

De afd. Breda heeft hare erkentelijkheid beter weten te uiten dan hare nu afgetredende dente tot eere-lid der vereeniging te benoemen.

Het Bestuur der Afd. Breda
van de Vereeniging „Oost en West"

Het Hoofdbestuur sluit zich ten volle aan waardeerende woorden hierboven aan de president van Breda, Mevrouw Clifford. Noode legt zij hare functiën neder, welke lief waren en aan welke zij zich gegeven had een toewijding, boven onzen lof. Met groote voldoening zal zij steeds kunnen terugzien

GEOPEND

MAISON VERBAAN
MODERNE DAMESKAPSALON
MASSAGE - MANICURE - PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

L. DE HOOGH
 ASSISTENT-APOTHEKER
 Voorheen Chef „Eenhoorn-Apotheek te Amsterdam
DROGISTERIJ
 Columbusstraat 40 Tel. 34703
 'S-GRAVENHAGE

FIRMA SEGAAR
 DEN HAAG
 SPUI 218. TELEF. 12902
 THOMSONLAAN 93. 33667
COMPLEETE MEUBILEERING
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
 VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF 5318

'S-GRAVENH SMYRNA TAPIJT-INDUSTRIE
 Ampèrestraat 30 32, Tel. 32625
 'S-GRAVENHAGE
Uw adres voor nieuwe Tapijten
 Speciale inrichting voor herstellingen aan Smyrna, Perzisch, Deventer, Axminster, Moquet, enz.
 WEVEN :: STOPPEN :: VERMAKEN
ALLES OP TAPIJTGEBIED 5307

in het belang der Vereniging O. en W., welk H.B., evenmin als het Bestuur harer afdeeling haar zal vergefen. De rust, welke zij niet heeft, moge haar deel zijn, nog vele jaren mogelijk met haar treedt af een ander bestuurslid. Breda, de heer L. Visser, de secretaris, vele jaren met Mevr. Clifford heeft samengewerkt. Erkentelijk voor de goede diensten de afdeeling, biedt het H.B. ook hem bij het neerleggen zijn functie, de beste wenschen aan.

Generaal-majoor J. H. S. le Cocq d'Armandville. De inspecteur der infanterie bij het O.-I. leger, generaal-majoor J. H. S. le Cocq d'Armandville zal tot 2 December, de datum zijner pensionneering, optreden als waarnemend legercommandant.

De koeltemishandelingen op Poeloe Mandi. Met toepassing van het bepaalde in de Wervings-ordonnantie is thans verboden dat tot en met den dag, waarop het verbod weder zal worden ingetrokken, arbeiders op den voet der gemelde ordonnantie worden verscheept ten behoeve van de in de afdeeling Asahan gelegen landbouwonderneming Poeloe Mandi.

Het betreft hier de Japansche onderneming ter Oostkust, waar ernstige koelie-mishandelingen hebben plaatsgevonden. (N. R. Cl.).

Medan, 20 Oct. (Aneta). De raad van justitie alhier is de behandeling begonnen van de zaak tegen den Japanschen assistent, die optrad als administrateur van Poeloe-Mandi, wegens koelie-mishandeling. De beklagde maakte een netten, bedeesden indruk. Men meent, dat deze zaak een wraakneming van een mandoer is.

De Bestuursvorming in de Buitengewesten uitgesteld. Batavia, 20 October. (Aneta). Het Bat. Nieuwsblad meldt, dat de doorvoering van de bestuursvorming in de buitengewesten, met uitzondering van die op Sumatra, voor onbepaalden tijd is uitgesteld.

Volgens de Javabode zullen de gouvernementen Midden- en Oost-Java en de gewesten Soerakarta en Djokjakarta met ingang van 1 Juli 1928, de provinciën Oost-Java en wellicht Midden-Java met ingang van 1 Januari 1929 worden ingesteld. Het blad juicht dit uitsstel toe, evenals het voornemen van jhr. De Graeff om Atjeh en West-Sumatra in het voorjaar te bezoeken.

Universitaire examens. Leiden. Doctoraal examen Indisch recht de heer J. E. Ysebaert, A. Verhoef, J. W. A. Boots. — Economisch kandidaatsexamen Indologie de heer A. Jonkers. — Geprom. tot doctor in de letteren en wijsbegeerte de heer P. van Hulstijn, op proefschr.: Van Heutz en de Buitengewesten.

Generaal-majoor G. W. Mazae. De generaal-majoor-titulair der infanterie van het O.-I. leger G. W. Mazae zal 20 December den dienst met pensioen verlaten. — Bij Kon. besluit is gen. generaal benoemd tot ridder in de orde van den Nederl. Leeuw.

W. A. Albrecht †. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 90 jaar, overleden de heer W. A. Albrecht, gep. kapitein der infanterie van het O.-I. leger.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.
Tentoonste ling van Kunstnijverheid uit de Padangsche Bovenlanden van 27 Oct. tot 3 Nov. 1926.

Als dit blad onder de oogen der lezers komt, heeft de opening van bovengenoemde tentoonstelling in de zalen van hotel *De Witte Brug* te 's-Gravenhage reeds plaats gehad. De dagbladders zal de openingswoorden van Z.Exc. den Minister van Koloniën hebben vermeld en ongetwijfeld, naast de smaakvolle aankleding van het geheel, welke te danken is aan het talent van den binnenhuis-architect N. P. de Koo, de buitengewoon rijke kleinkunst der Menangkabauers hebben geroemd, alsook de voordracht met lichtbeelden door den heer *W. A. Uiterwijk*.

Wij kunnen niet nalaten met warmte tot een herhaald bezoek dezer tentoonstelling aan te sporen en in herinnering te brengen, dat op Donderdagavond 28 dezer, des avonds ten 8 ure, *Prof. T. J. Bezemer* uit Wageningen er een voordracht zal houden, eveneens met lichtbeelden, over: *Indonesische Kunstnijverheid*, inzonderheid die der Padangsche Bovenlanden; dat op Vrijdag 29 dezer des namiddags ten 3 uur mevrouw *L. Geertsema Beckering-Daunüller* er zal vertellen van de Indische weerkunst, aan de hand van haar keurverzameling van allerprachtigste deeken en dat dien-zelfden dag des avonds om 8 uur er een Javaansche Kunstuitvoering zal zijn, in samenwerking met het Ned.-Indonesisch Verbond, bestaande uit een vertooring van wajang door *R. M. Soeripto* met nities daarvan door *Prof. D. van Hinloopen Labberton*, secretaris van den Raad van Beheer van Bocatan, gevolgd door Javaansche dansen van *Siti Soendari* en *R. M. Soekanto*. Zaterdag 31 dezer zal er 'smiddags van 3—6 een *dancing* zijn met medewerking van den Jaszband.

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH BOTANISCH GENOOTSCHAP
WORDT LID
 VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE BENOORDENHOUSCHEW. 2 TELEFOON 11292 5041 DEN HAAG

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid! Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de **N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG**

Om goede zaken te maken
 is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**
 GEBRUIK DIT BLAD VOOR UW **Reclamecampagne.**

Van Week tot Week.
 Dinsdag 19 tot Maandag 25 October.

Journalistiek Ter gelegenheid eener algemeene vergadering van den Nederlandschen Journalistenkring, gehouden te 's-Gravenhage op 16 en 17 Oct., is door de H.H. Jhr. J. Feith, hoofdredacteur van de „Indische Post” en A. J. Lievegoed, hoofdredacteur van de „Locomotief”, thans directeur der „Nieuwe Rott. Ct.”, een voordracht gehouden over Indische journalistiek. De „N. R.” van 18 Oct., Avondbl. C., gaf een vrij uitvoerig overzicht dezer redevoeringen.

Verzet in Atjeh. Koeta Radja; 21 Oct. (Aneta) 1). Deert 1 Oct. meldten zich 12 kwaadwilligen aan. Tapatoean legde een patrouille een verzetsploef en een volging neer.

Verberingen ter Sumatra's Westkust. Batavia, 21 Oct. (Aneta). Te Pajakoemboeh werd een flinke aardochok gevoeld, welke echter geen schade aanrichtte.

Vergeant vermoord. Bandoeng, 21 Oct. (Aneta). Het geresbestuur ontving een telegram uit Timor, waarin werd medegedeeld, dat de bevolking den vergeant-geweermaker E. Miersch vermoord heeft. De grootste gedeelte van de daders is gevat. De overige is onbekend.

Bevestiging bij het onderwijs. Batavia, 22 Oct. (Aneta). Den Volksraad is ingediend een plan tot opleiding van leerkrachten voor het Westersch onderwijs. Het ontwerp hanhaaft de differentiatie in de opleiding voor Europeesch, Hollandsch-Indisch en Hollandsch-Chineesch onderwijs, terwijl de opleiding belangrijk verbeterd. Het ontwerp lijkt van beslissende betekenis voor de grondslagen van het onderwijs, daar met de unitarische-gedachte thans geheel gebroken is.

Bevoordrachten te Rotterdam. In plaats van een volledige Indische Week zullen in deze en volgende maand drie lezingen worden gehouden in het gebouw der Nederlandsche Handelshoogeschool te Rotterdam.

Dinsdag 26 October dr. H. P. Berlage: De oude kunst op Java, Bali en Sumatra (met lichtbeelden). Vrijdag 5 November de heer J. Sibinga, oud-directeur van het Dep. van Landb. N. O. I.: Politieke stroomingen en onderwijs in Indië. Maandag 15 November de heer mr. H. A. J. van der Mann, oud-lid van den Raad van Indië: De Indische Staatsinrichting en het politieke leven.

Vericht over de Palmolie-Industrie. Door den heer N. H. Blommendaal zal op Donderdag 4 November in de aula van het Koloniaal Instituut te Amsterdam een voordracht gehouden worden over de veranderingen van de palmolie-industrie van Sumatra. Voor belangstellenden zijn kaarten verkrijgbaar aan het Algemeen Secretariaat. (Ind. Merc.)

Generaal-majoor A. Hasskarl Medenbach. Bij Kon. besluit is aan generaal-majoor, inspecteur van den militairen geneeskundigen dienst van het Ned.-Indische leger A. Hasskarl Medenbach, op zijn verzoek, met ingang van 2 November, eervol ontslag verleend uit den militairen dienst, onder dankbetuiging.

Overlijden. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 60 jaar, overleden de heer B. Bos, directeur der „Kunstp-Tin-Maatschappij, te voren o.a. hoofdredacteur van de Pasoeroean- en Probolinggo-Stoomtram-Afdeeling.

De lijst van de Aneta-telegrammen in dit Nummer is ontleend aan de Rott. Ct.”

J. CRAMWINCKEL Jr.
 Naag, PIETHEINSTRAT 36, Telefoon 11906
 Keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN 5054
 naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. terinzage

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
5256 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54143. Dir. bij Schev. B. 6058 Str. k. en w. op delogeerk.
Pension PETRONELLA, G. Reijststr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. 12.50 p. p. p. d. Ook afz. Etag. t. huur. 53-1 A. LEBBING, Cuisinier.

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 6020 OOSTERWIJK & V. D. LUIJCK
Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 P. r.chtige ligging. Matige prijzen. 5035

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

omnisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00.

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor

Diners aan huis bezorgd

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEFOON

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West“.

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

Maandag 1 November komt de Indische voordrachtskunstenaar Wilem Niestadt de bezoekers vergasten op eenige uitgezochte stukken van ernst en jolijt, terwijl last not least mevrouw L. Dinger, met haar mooie, warme stem een paar fijne Maleische liedjes van Paul J. Seelig zal zingen, begeleid door mevrouw J. A. de Bruyn-Ten Brummelen.

De tentoonstelling is iederen dag geopend van 10-12 uur v.m. en van 2-5 uur n.m. tegen een toegangsprijs van f 0.50, waaronder begrepen is een kop „Boeatan“-thee of -koffie.

De toegangsprijs des avonds bedraagt f 1.-, alleen voor Vrijdagavond f 2.-. Kaarten daarvoor zijn te verkrijgen in Heulstraat 19 en hotel De Witte Brug.

Congres Java-Instituut.

Wij ontvingen het programma van het jongste congres door het Java-Instituut van 23-26 September 11. te Soerabaja gehouden, gebonden in een smaakvol gekleurden omslag door P. Ducro geteekend en verlicht met mooie foto's der wajang-wong voorstellingen, welke bij schr. dezes lieflijke herinneringen oproepen aan het op dit gebied genotene gedurende het vorige congres met Kerstmis 1925. Ditmaal zal alles zeker niet minder befangwekkend geweest zijn. Al werkte de oud-Vorstenlandsche omgeving te Djodja natuurlijk toen meer mede, Oost-Ja en Madoera hebben ook hun eigenaardige kunstvormen. Het tijdschrift Djawa heeft er een speciaal lijvig boekdeel aan gewijd, dat begint met de welkomstwoorden van Ir. G. J. Dijkerman, Burgemeester van Soerabaja en voorzitter van het comité van ontvangst van dit derde Congres van het Java-Instituut, als No. 1 op het program vermeld. Terecht merkte spreker op, „dat Java's Oosthoek, en daarvan in het bijzonder haar tegenwoordig centrum, Soerabaja, dit congres noodig had. De tijden, dat van daaruit de glorie der Javaansche cultuur uitstraalde van uit middelpunten als Kediri, Singosari, Blambangan en vooral Modjopait hebben plaats gemaakt voor andere, waarin datzelfde Oost-Java in vele opzichten is achter geraakt bij de Soenda- en de Vorstenlanden. Wel heet Oost-Java de cultuurstreek, de streek waar gewrocht en geproduceerd, waar hard gewerkt wordt, doch op het gebied van inheemsche kunst en kunstnijverheid bekleedt het bij lange na niet meer de plaats, welke het vroeger zoo eervol innam. Zoo is van de oude beroemde koperwerkers, van de beoefening der batikunst, ja van die der Javaansche danskunst nog slechts een te gering gedeelte van de oude glorie overgebleven. En het ergste is, dat niet alleen het Europeesch publiek, neen, dat ook de inheemsche bevolking zelve voor een groot deel niet weet, hoe groot die glorie was en wat dus inderdaad reeds is verloren gegaan of nog dreigt verloren te gaan.“

Doch spreker laat er dadelijk op volgen: „Gelukkig zijn er, ook voor Oost-Java, teekenen, die op verandering ten goede wijzen.“ Hij prijst de oprichting van een Kunstnijverheid Museum en van een Kunstambachtsschool aan en wijst op het bloeiend zeevaart- en visschersbedrijf, het met liefde en kunstgevoel versieren van boeg en achterstevan der vaartuigen, als uitingen van levensblijheid, waardoor elk zich krachtig ontwikkelend volk zich karakteriseert, een toestand, waaronder de kunst het best opbloeit.“

Den eersten morgen van het congres hield Mr. J. Kunst een voordracht over Hindoe-Javaansche Muziek, speciaal die van Oost-Java. Een serie lichtbeelden verschafte de noodige visuele toelichting op het gesproken woord. Daarna hield de heer J. S. Brandts Buys in het Openlucht-Theater van het Kunstkringgebouw in Soerabaja, een causerie met demonstratie van zang, spel en dans er inleiding in de muziek van Madoera.

Op Vrijdag 24 September hield, na het openingswoord van den voorzitter, Prof. Dr. R. A. Hoesein Djajadiningrat, de heer Joh. Scholle een voordracht over de Gandroengs van Banjoewangi. Deze zijn dochters van de Oesingers, een volksgroep, uitsluitend voorkomende in die streek en afstammende van de oorspronkelijke bevolking van het Hindoeerijk Blambangan, dat in het laatst der 18e eeuw ten gronde ging. De tegenwoordige Gandroengs zijn, volgens spreker, maagdanseressen, die onder het zingen van erotische liedjes en begeleiding van een gemoderniseerd primitief orkestje als solo-danseressen voor het publiek optreden en door haar snel rythme, haar hoofdtooiel en vliegende borstlap, haar waaiermanuaal, voetbeweeg en heupgewiegl herinneren aan de Légongs, Djogéds en Gandroengs van Bali. Geen verstand stuk historie, niet gebonden aan tempelriten en hofetiquette, is zij een echte volksdanseressen, die haar oorspronkelijk zang-repertoire steeds uitbreidt en overal vroolijkheid, maar

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737

Code 5th Edition A.

ook weemoed in de harten zaait van wij haar pen.“

Daarop volgde een voordracht van den heer Azis: „Een kijkje in Madoera's verleden“;

Een van den heer R. Sosradanoekoemo: „Ligtuur en Kunst in Madoera“;

en van Ir. H. Maclaine Pont: „Inleiding tot zoek naar het Emplacement en aan de bouwvalle Madjapahit“ (met lichtbeelden).

Tot besluit werden de congressisten vergast, een bezichtiging van verlichte prauwentypen, en na op Serimpidansen en een Langendrya-uitvoering dood van Ménak Djingga, aangeboden door K. G. A. Mangkoenagara VII.

Zaterdag 25 September had de opening plaats de jaarmarkt.

Dr. W. F. Stutterheim hield een voordracht „Oost-Javaansche Kunst en hare beteekenis in huidige Java.“

Op Zondag 26 September werd een excursie ondernomen naar Bangkalan tot bijwoning van de Madoera-Karapan, wedstrijden waaraan de kampstieren van alle afdelingen van het Gewest deelnamen. Ook hadden er zeil- en roeiwedstrijden plaats met prijsuitreiking.

's Avonds een Wajang-Wong-opvoering van de Djaladara door de Javaansche Muziek- en Dans-Krido Bekso Wiromo van Jogjakarta, den lezer het Koloniaal Weekblad welbekend. P. A. Soerjagrat hield er eene inleiding bij.

Tot besluit werd op Maandag 27 September een excursie ondernomen naar Madjapahit, onder leiding van Ir. H. Maclaine Pont, die, zoals onze lezers weten, zeer belangwekkende ontgravingen doet. Ook toen, onder leiding van Dr. F. D. K. Bosch, een gebracht aan het museum te Modjokerta, waar voorstelling van een wajang klitik in de pendopden Regeni van Modjokerta gegeven werd.

Er is dus heel wat te leeren en te bewonderen geweest, zoodat de bezoekers zeker meer dan voldaan waren over dit congres.

Wij, die slechts uit de verte dit alles volgen kunnen, zullen niet nalaten ons te vermijden in het Djawa-deel, met zijn interessante artikelen en Zoo schrijft o.a. J. E. Jasper daarin over Tenggerezen, R. A. Kern over Tjindé en (twee irraie weefselversieringen) in Gresik, de Dr. W. F. Stutterheim en Dr. Th. Pigeaud over Javaansche oorkonde uit den bloeitijd van Madjapahit. Verschillende inboorlingen vertellen over de Geden en de Adat (oude gewoonten) van Madoera.

Dit alles kan veel bijdragen tot het doen van onzer belangstelling voor het Oostelijk deel van Moge die van bevruchtenden en blijvenden aard

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De wisseling der Landvoogdij (vervolg).

Wij ontleenen aan De Loc. (13 t/m 15 Sept. 25 en 42) o.m. de volgende persstemmen bij stuurswisseling:

Het „A. I. D. de Preangerbode“: Als men een sie uit de intrede van den nieuwen Gouverneur-Generaal wil trekken, zou het dan deze niet zijn: dat hij een vriend des volks te wezen, zijn hoogste ideaal stelt?

Er zal dus bij de Regeering geen „slappe hand“ — maar het volk, ook voor zoover het ver gann — sterk oppositioneële eischen heeft, weet nu, Regeering niet alleen maar een „straffende hand“ maar dat zij er naar streeft een „rechtvaardige te zullen hebben.

„Het Indische Volk“: De rede van den Gouverneur-Generaal was het woord van een en krachtig mensch. Wie zoo spreekt, meent en kan worden vertrouwd. Gister klonk, en het een verkwikking, weer het oude, welaandoende van een Van Limburg Stirum.

De „Ind. Post“: De heer de Graeff is de meening gedaar, dat men door tevredenheid te brengen de Inlandsche bevolking, het communisme kan den. Een standpunt, dat men zelfs in Europa prijs heeft moeten geven. Het blad eindigt met toogen dat de nieuwe G.-G. een aanhanger is van „ethischen koers à outrance“ en dat velen „gevoel van angst“ de daden zullen afwachting

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES PEKELVLEES ROASTBEEF HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK, Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. Wordt ook thuis bezorgd.

ONZE VERGROTINGS NAAR OUDE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND
 VRAAGT PRIJSGAVE BIJ 5204
C. J. L. VERMEULEN
 TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

...and, die zich zonder eenige reserve schaaft bij de politieke groep, die geprononceerd links staat. De „Indische Courant“ („Koersverandering“): In ons zal de Inlandsche beweging een hechten steun vinden, daar hij geheel los staat van elke politieke partij of enghartig groepsbelang, dat slechts egoistische doeleinden nastreeft. De nationalistische idealen worden door hem ten volle geëerbiedigd worden. De nieuwe Landvoogd is de Inlandsche bevolking tegemoet getreden met een oprechtheid en een eerlijkheid, welke van de zijde der Inheemschen gewone waardeering verdienen, welke hun vrouwen moeten wegnemen. Aan de bevolking staat het thans de uitgestoken hand te drukken. Zij heeft te getuigen van haar wensch, dat zij ook niets liever zou zien, dan een loyale en rustsamenswerking met den Nederlandschen voogd. Hij vestigt de aandacht op de Java-Bode (18 Sept.): „De derde Dinsdag“ en „Waandenkeelden over den Inlandschen koers“; het Bat. Nwsbl. (20 Sept.): „De landelijke rede“ en „De reis van mr. Singgih“; het Hbl. (14 Sept. 4de bl.): „De naaste toekomst voor bestuurs hervorming.“

Technisch Onderwijs.

Indië beleeft een jubileum van Indische onderwijsinstellingen. De Koningin Wilhelminaschool te Weltevreden vierde op 10 Sept. haar 25-jarig bestaan (De Indische Courant, 10 Sept. blz. 3). Momenteel zijn onder de 425 leerlingen 109 Inlanders en 30 Chinezen; opgeleid wordt 100 machinist en bouwkundige en voor den mijnbouw. De K. W. S. verzezen hare zusterinstellingen te Soerabaja, Jogjakarta en Bandoeng. Of de opleiding aan een groep scholen voldoende is voor de behoeften van het land? Het pro en contra, voorkomend in de dagbladen, zal hierop een antwoord moeten geven. Verdwijnen zullen deze technische scholen niet; maar voor hebben zij zich te stevig vastgeworteld in den bodem van het Indische onderwijs.

af. Buitenzorg van het Indo-Eur. Verbond van den 14en Sept. een algemeene vergadering. De afz. Markus, architect B. O. W., sprak over de noodzaak van het oprichten van een Middelbare Technische School te Bandoeng (Bat. Nwsbl. 15 Sept.). Hij heeft nog steeds een ruim arbeidsveld voor midden technische op het gebied van bouwkunde en machinebouw (z.g. droge en natte bouwkunde), elektrotechniek en werktuigkunde. De Dordtsche, Amstelsche en Utrechtsche Middelbare Technische Scholen leveren ieder jaar een groot percentage harer leerlingen aan Indië af (± 130 's jaars), dus wel een groot aantal — meent spr. — hoe ruim het arbeidsveld op de terrein is. Spr. kon zich niet vereenigen met de meening, die geopperd zijn aan de zijde van de K. W. S., de B. P. M. en den Ondernemersbond.

dit verband verwijzen wij naar het Bat. Nwsbl. van 7 en 16 Aug. „Een middelbare T. S.“; 20 en 23 Sept. „Het Technisch Onderwijs“; 9 Sept. „Het T. O. van Oost-Java“; 8 Sept. bl. 37 „Reorganisatie van de T. O.“; het Soer. Hbl. (27 en 28 Juli „Uit de school M. T. S.“; 6 en 16 Aug. 3de bl. „Een M. T. S.“; 17 Aug. „Uit de School“; 17 Sept. 2de bl. „Reorganisatie T. O.“) en de Deli Crt. (13 Sept. „Technisch personeel voor de cultures“).

Werkkrachten op ondernemingen en bij het Gouvernement.

aanleiding van publicaties over de vooruitzichten van de Delftsche Ingenieurs, heeft het Bat. Nwsbl. (17 Sept.) getracht te weten te komen hoe het met de kansen op de ondernemingen staat, speciaal in de Oosthoek. Daartoe bestond te gereeder aanleiding in verband met de in suikerkringen vaak veronderstelling, dat er een toenemende neiging was om de directies zou bestaan alleen diegenen tot administrateur te benoemen, die in het bezit van een diploma werktuigkundig of scheikundig ingenieur zijn. Het blad heeft den indruk gekregen, dat bij overigen kansen aan den bezitter van een dergelijk diploma voorkeur wordt gegeven en een feit is, dat steeds meer ingenieurs tot die hoogste betrekking worden gekozen. Toch wordt nog steeds aan de persoonlijke kwaliteiten van de meeste waarde toegekend, zoodat de kansen voor de employe's zonder dat diploma nog, volstrekt gering zijn. Het zou er inderdaad anders slecht voor hen uitzien, want het aantal employe's afkomstig van de Delftsche Hoogeschool neemt voortdurend toe; worden in alle rangen aangetroffen. Om voor bevestiging in aanmerking te komen, moeten ze even goed als de anderen in het bezit zijn van het Syndicaat-diploma. Ook in andere bedrijven zijn ze werk-

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels, raadplege men den Auctionair: **W. DOP, Tel. 34957, DEN HAAG**

zaam en ook daar wordt met hun studie, wat de salariering betreft, geen rekening gehouden. Zoodat een hunner verklaarde is het uitzondering wanneer zij van hun speciaalstudie nut kunnen trekken. Ze verrichten in de particuliere bedrijven op zijn hoogst het werk van middelbaar technisch personeel.

Het Bat. Nwsbl. van 21 Sept. maakt melding van de viering van het 121-jarig bestaan van de Cultuurschool te Soekaboemi, die thans 105 leerlingen tellt. Van de 725 jonge menschen, die aan de maatschappij werden afgeleverd, slaagden voor hun eindexamen 438 (60 %). Het meerendeel heeft in den land- of boschbouw een redelijk, velen hebben zelfs een goed bestaan gevonden. Twee oud-leerlingen zijn administrateur van een koffie- en rubberonderneming geworden. Enkelen zijn fabricatiechef op een suikerfabriek, meederen tuinemploye, chemiker, of proeftuinemploye in de suiker, velen tuinemploye in de bergcultures. Ook bij het Boschwezen zijn meerdere oud-leerlingen reeds bevorderd tot boscharchitect. Een groote opbloei van het praktisch landbouwwonderwijs wordt tegemoet gezien, nu iedereen meer en meer overtuigd wordt, dat de Indische landbouw nog steeds onbegrensde mogelijkheden biedt voor alle kinderen van het Land.

Wat het werken met een zeker percentage Nederlandsch personeel op ondernemingen betreft, zou men gemakkelijk de moeilijkheid ten opzichte van buitenlandsche maatschappijen in Indië kunnen ontkomen door die verplichting ook voor Nederlandsche ondernemingen en ondernemingen in te voeren. Ook in den Volksraad was dit — naar de Deli Crt. (25 Sept.) zich herinnert — van den aanvang af de bedoeling. Toch blijft de D. C. bij haar oorspronkelijke oordeel, dat men ook in dit opzicht beter de „open-deur“-politiek blijft toepassen. Duidelijk blijkt uit het volledig betoog van het blad, dat aan eene afwijkende behandeling van buitenlanders dikwijls op grond van verdragen (o.a. het Sumatra-Verdrag van 1871) meer vast zit, dan men oppervlakkig wel zou meenen en dat daardoor gemakkelijk conflicten kunnen ontstaan.

Het Soer. Hbl. (17 Sept. 3de bl. „Hollanders eerst“) bespreekt een brief van een medicus in Oost-Java, naar aanleiding van haar artikel van 28 Aug. 2de bl. („Bevoorrechtiging van vreemdelingen“). Medicus deelt de meening van het S. H. over de wenschelijkheid eener „open-deur“-politiek voor Indië onder de voorwaarde: dat deze politiek nooit voert tot bevoorrechtiging van vreemden en dat, bij gelijkheid van geschiktheid, de leuze wordt gevolgd: Hollanders eerst. Waar er in Holland langzamerhand een wetenschappelijk proletariaat ontstaat en heel wat goede Hollandsche medici geen werk naar hun capaciteiten kunnen vinden, dient in de eerste plaats het Hollandsche Gouvernement de stelling te huldigen: „Hollanders eerst“.

Het Bat. Nwsbl. van 18 Sept. schrijft over „Duitsche belangstelling“, de Java-Bode van 21 Sept. over „Het vreemde element.“

Stovia-Jubileum.

De School tot opleiding van Indische artsen is 75 jaren oud. Ze viert haar jubileum aan den vooravond van het omzetten van de medische opleiding in Indië tot Hooger Onderwijs. De eerste cursus in 1851 zou 2 jaren duren en werd begonnen met 12 Javaansche leerlingen. In 1853 werden de elf dokters Djawa afgeleverd, feitelijk vaccinateurs. In 1856 werden de cursussen ook door jongelui van Sumatra's Westkust en uit de Minahassa bezocht. In 1864 werd de cursus tot drie jaren uitgebreid; in 1875 tot 5 jaren. In 1898 werd door den directeur dr. Roll een scheiding gemaakt tusschen den voorbereidenden cursus van drie en den medische cursus van 6 jaren. Een schitterend gebouw met internaat kwam met den financieelen steun van de heeren P. W. Janssen, J. Nienhuys en H. C. van den Honert in 1902 tot stand „ter herinnering aan de inhuldiging van Koningin Wilhelmina en tot heil der bevolking van Ned. Oost-Indië.“ Dit gebouw werd echter breed overvleugeld door het op 5 Juli 1920 in gebruik genomen schoolgebouw, gecombineerd met ziekenhuis en laboratorium, dat wij thans kennen als „de Stovia“. „Stovianen — zoo roept de Java-Bode (16 Sept.) uit, in navolging van den verleden jaar gescheiden populaireren leeraar dr. de Langen — Stovianen, wij wenschen U niets dan goeds, en een diep besef van uw schoone taak in deze maatschappij!“

Het Bat. Nwsbl. 16, 17 (1ste en 2de bl.) en 18 (1ste en Ochtenbl.) Sept. geeft uitvoerige bijzonderheden omtrent het Stovia-jubileum.

Wetenschappelijke expedities.

Het Bat. Nwsbl. (23, 24 en 25 Aug., 2, 3, 4 en 6 Sept.)

Muziekhandel DAJOS BELA
 Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
 SCHEVENINGEN, 'S-GRAVENHAGE.
 GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE
 Columbia-, Odeon-, Musica-, Linström-, Beka-PLATEN en MACHINES
 Violen Mandolin. Banjo's, Guitaars, Snaren, Onderdeel. Piano Muz.
 HUURKOOP SYSTEEM
 Speciale machines en verzending voor INDIË.
 EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

N.V. „EXIMA“ - AMSTERDAM
ORION
 DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht
 Prijs f 98.-
 Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
 Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN
 Contant en in Huurkoop vanaf 1145.— compleet
E. STEVENS
 Electrotechnisch Installatie-Bureau
 Copernicusplein 9 Telef. 31009
 'S-GRAVENHAGE
 GESLOTEN GEHOORKAMER

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische Cultuur
 PRIJS f 0.60 S
 N.V. „ADI-POESTAKA“ - 'S-GRAVENHAGE

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geïllustreerde Maandblad **S**
Nederlandsch-Indië
 Oud en Nieuw
 Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
 Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

VLEESCHHOUWERIJ EN SPEKSLAGERIJ
VAN
D. ELINGS
HOFLEVERANCIER AAN
BEIDE HOVEN

PIET HEINSTRAT No. 81, DEN HAAG
TELEFOON 31843 5319

LEVERING VAN UITSLUITEND TE KWALITEIT
RUND-, KALFS- EN VARKENSVLEESCH
Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

FOCKE & MEITZER
5 Zoogstraat
DEN HAAG

PORSELEIN, KRISTAL,
AARDEWERK, HUISHOUD EN
KUNST 5304

Gratis verpakking voor Indië onder garantie

Pianos en vleugels
DUCANOLA
NON PLUS ULTRA

F. A. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUSTRAAT 9
DEN HAAG
BREDA-MAASTRICHT
Vraagt catalogus

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. 19.— geb. in geh. linnen 11.50

"Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelf geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk."
(N. Rot. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA", Den Haag

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

TE KOOP
in Statenkwartier
mooie Heerenhuizen

Te bevragen Bur. BEEKMAN, v. Beuningenstraat 30, Telefoon 51655, Den Haag. 5379

geeft een verslag van de Nieuw-Guinea-expeditie. Uit telegrammen aan De Sumatra Post (24 en 25 Sept. 3de bl.) blijkt dat vier maanden na aankomst in Nieuw-Guinea, na een tocht per vliegtuig, per motorboot en per Dajakano, een groote stam der Pygmeëen in het Nassagebergte in Centraal Nieuw-Guinea aangetroffen is. Vier maanden zijn eraan besteed, de belemmeringen, welke de gevaarlijke stroomversnellingen van de Mamberano-rivier opleverden, te overwinnen, het Van Rees-gebergte door te trekken, door te dringen tot de groote vlakte en de Ruffaer-rivier tot het Hoofdkamp op te varen, om vervolgens menschen en voedsel op te voeren tot een grooten uitlooper van het centraal gebergte. En tenslotte bracht een vijfdaagsche tocht over land, waarbij over rotsen moest worden geklommen en een pad moest worden opengekapd door de met oerwoud bedekte bergen, een lastig en doodvermoeiend werk, de onderzoekers aan het doelwit van hun streven. Met het voornaamste deel van den antropologischen en ethnografischen arbeid kan thans begonnen worden.

De Loc. (27 en 30 Aug. blz. 30 en 1) ontleent e.e.a. aan de rapporten van dr. H. J. Lam aan het Indisch comité voor wetenschappelijke onderzoekingen te Weltevreden over de expeditie naar de Talaud-eilanden en Morotai, die ten doel had het botanisch onderzoek der eilanden. Op de geheele expeditie werden verzameld: 1379 nrs. Herbarium-materiaal (hiervan van Talaud 982, van Morotai 228) voor het Herbarium te Buitenzorg. Achttien nrs. levende zaden en 39 nrs. levende planten (boomorchideeën) voor 's Lands Plantentuin te Buitenzorg, 250 houtmonsters voor het Proefstation voor het Boschwezen, 64 stuks zoogdieren (5 soorten), 60 vogels (22 soorten), ongeveer 100 reptielen (17 soorten), 27 amfibieën (4 soorten), 29 zoetwater-visschen (5 soorten), benevens vele insecten, landslakken, schaaldieren en aardwormen, alle voor het Zoölogisch Museum te Buitenzorg. Vier grondmonsters voor het Algemeen Proefstation voor den Landbouw. Een en veertig nrs. gesteentemonsters voor den Dienst voor den Mijnbouw. Vijf nrs. ethnografica voor het Museum te Batavia. Verder werden gemaakt een 5-tal schetskaarten, met peilingen en 38 landschaps- en panorama-schetsen, benevens 258 fotografische opnamen.

Het Oosten en de film.

Er wordt in den laatsten tijd veel naar gestreefd de geestesproducten van het Westen en die van het Oosten uit te wisselen. Men tracht met elkaars opvattingen, innerlijken aanleg en uit het karakter voortspuitende neigingen vertrouwd te raken, opdat een beter begrip er het gevolg van zal zijn. De goedwillenden trachten zich te ontdoen van het wederzijdsch gevoel van rassen-superioriteit en zodoende zich onvankelijk te maken voor juiste indrukken. In dit verband wijst De Sumatra Post (24 Sept.) nogmaals op den funesten invloed, die de meeste Europeesche of Amerikaanse films hebben op den geest van den Oosterling. Men behoeft daarbij nog niet eens zoozeer stil te staan bij dien invloed op zichzelf — het is de vraag of die überhaupt zoo heel groot is — maar meer bij den indruk, dien de uitbeelding van datgene, wat als een episode uit het Westersch leven van allen dag wordt voorgesteld, bij den doorsnee-Oosterling moet achterlaten. Degenen, die in Europa hebben gestudeerd, zijn natuurlijk spoedig in staat te constateeren, wat voor nonsens dikwijls op het doek wordt gebrouwen, maar de groote massa, die niet kan vergelijken, gaat op den duur gelooven, dat de Westersche beschaving iets heel eigenaardigs moet zijn. De S. P. citeert vervolgens — gezien „De Loc.“ (16 en 17 Sept.) — een artikel van den Britschen schrijver Huxley, die een wereldreis maakte en ook Ned.-Indië bezocht. Hij is bijzonder getroffen door de films, die hij niet in eigen land en eigen omgeving, doch in het Oosten zag vertoonen. Zijn conclusie is: „Aan de onderworpen rassen van het Oosten en het Zuiden stellen de films van Hollywood ons voor als een volk van misdadigers en geestelijk gebrekkigen“. De S. P. kan alleen zeggen, dat in sommige gevallen de critiek te fel is, maar in het algemeen gesproken, moet zij den schrijver Huxley gelijk geven.

Het Bat. Nwsbl. (20 Sept.) vestigt de aandacht op de Ned.-Indische filmindustrie, de kraton-film van Tasilo Adam, opnamen van Bali door dr. Wirtz, de krokodillenjacht-film van den heer Krüger, die thans de Loetoeng Kasaroeng verfilmt, e.d.m. De Loc. (23 Sept.) meldt de aankomst van den heer J. S. Fisher, die voor de „First National Pictures (East) Ltd.“ te Batavia en Soerabaja agentschappen zal openen. Genoemde maatschappij is bekend als de producenten van enkele der

Firma W. H. DE RUITER
1e Obrechtstraat 76-78, bij de Wald. Pyramontkade
Gevestigd Anno 1893 - DEN HAAG - Telef. 32591

WIJNEN, GEDISTILLEERD
BIEREN EN BRONWATEREN
PUNCH!! 5281

Sedert 33 jaar de renommée van ons huis.
De Ruiter's Punch onovertroffen. Neemt proef!

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplan onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 139
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

mooiste films ter wereld. De heer Willy Muller thans in Indië en zendt zijn films — volgens de Bode (21 Sept.) — in dicht gesoldeerde blikken Holland om ze daar te laten ontwikkelen en af te leveren. De films worden in Indië vertoond, zoodat uit Holland aangekomen zijn en door energieke coop-exploitanten ter vertooning aangenomen zijn.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Ned.-Indië's zelfbestuur?
II (Slot).

Zen tweede voorbeeld is het verhaal van Dikondo over het gebeurde met nona Siti Aminah, redactrice van het nieuwsblad „Mowi“, dat te karta verschijnt en die, op berichten van 2 spionnen in hechtenis werd genomen omdat zij beschuldigd werd van te hebben deelgenomen aan de ter plaatse gehouden communistische demonstratie.

De geheele recherchedienst kon dit feit bevestigen en had hare aanwezigheid gezien, doch, na het gehouden onderzoek door de bevoegde autoriteiten, men de valsche verklaringen der spionnen aan het licht, doordien gebleken was dat Siti Aminah, tijdens de demonstratie, niet van het redactiebureau had verwijderd.

Zij werd dientengevolge in vrijheid gesteld en thans eene klacht tegen de 2 spionnen ingediend, omgens het afleggen van beëdigde valsche verklaringen voor den rechter.

Dit feit heeft den schrijver aanleiding gegeven de reeds gemaakte opmerking, dat, door dergelijke handelingen van de politie de regering in ravijn terecht komt.

De recherche wist natuurlijk zeer goed dat de politie het oog gevestigd hield op de handelingen van de communistische hoofdredactrice.

Ook begreep die dienst dat hare arrestatie opgeschikt oogenblik der politie aangenaam zoude zijn.

De spionnen herinnerden zich de gratificatie na arrestatie en veroordeeling volgen zou, doch hadden niet gerekend op een onderzoek door den rechter, tengevolge waarvan Siti Aminah ten ontsprong en de spionnen thans wachten op oordeeling, die hen mischien naar Sawahloento gen zal.

Te Djokjakarta is in de aldaar uitkomende bladen het onderwerp der bekende bomaffaire voerig behandeld.

Het doel van het laten springen van die bom algemeen als eene door communisten gepleegde deling beschouwd, doch na onderzoek bleek slechts de bestanddeelen bevatte van gewoon onschuldig Chineesch vuurwerk.

Niettemin arresteerde de politie eenigen tijd op gegevens van spionnen, 2 communisten, die schuldigde, door middel van de bom, het kruismagazijn ter plaatse te hebben willen ontploffen.

Waar de bom niet ontplofte daar valt het den ver wel op dat de politie volhoudt met een bom te doen te hebben gehad.

In de Mataram te Djokjakarta heeft men een geval niet weinig gespot en spottender wijze vermeld dat de Resident persoonlijk de bomaangelegenheid leid had.

In de „Perniagaan“ van 16 Maart 1926 heeft de verklaring van de redactie kunnen lezen tegenwoordige roode beweging van nut was van ambtenaren, die met scherpzinnigheden van lende kleur, streven naar ambtelijke bevordering, wil het tijdstip voor de spionnen gunstig was tot nadeel van anderen, hunne geldelijke belangen dienen.

Doch de wijze waarop de ambtenaren die roode beweging willen bestrijden is niet de juiste, om hare verspreiding integendeel bevordert, want wordt overgegaan tot het in beslag nemen van boeken der vereniging, hetgeen een gevaarlijk moet worden geacht.

Het bestuur komt er weliswaar achter wie en de communisten op het oogenblik van in beslag genomen wezig zijn, doch daarna komt het niet meer te wie tot de roode vereniging toetreden en het dat tengevolge van de politionele actie, zich genaamde communisten aansluit, is volgens de ring van den schrijver niet gering.

Van dezen toestand maken de werkelijk communistische leiders, buiten de politie om, op verrijken

Apotheek M. L. ADAMA
Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 5148

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen
MINERALE WATEREN 5148
Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

PELTERIJENHANDEL EN BONTWERKERIJ

Specialiteit in bontmantels en mantels met bont gevoerd, gemaakt en naar maat. Steeds het nieuwste in bontvellen en bontgarnituren. Atelier voor veranderen en repareren, te kl. afwerking. Matige Prijzen

JEAN PIEROT 5184

88 VAN SWIETENSTR. DEN HAAG

GEVESTIGD SINDS 1903

+

J. VAN BUUREN

APOTHEKER

KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN

TELEFOON 50105

NIJMEGEN

MANGELS-WRINGERS
TAFELMANGELS
GORDIJNSPANNERS

G. F. A. DRIESSEN
LANGE HEZELSTRAAT 54
BROERSTRAAT 19 naast de kerk
NIJMEGEN

Het beste adres voor alle Huis-houdelijke artikelen en IJzerwaren

gebruik in het belang der communistische propaganda kunnen zij daarbij, hoewel er geen registers op worden gehouden, toch op een bepaald succes rekenen.

Het zal niet lang meer duren meent de schrijver ieder is communist, hetzij krachtens de beginselen, hetzij omdat de politiematregelen hem daartoe dwingen.

Bij toestanden onder dit licht bezien, wordt het tijd dat wordt ingezien dat als volhard wordt in het onbesluitkundig optreden der politie, dit op schade van land en volk moet uitloopen.

De schrijver hoopt, dat, als de regering haren sterren arm zal uitstrekken naar de leiders van de communistische beweging, zij dien ook zal laten gevoelen hare dienaren en zich daarbij zal hoeden tegen verdere verklaringen van het dikwijls willekeurig handelend politiepersoneel.

De wetten en instructies van hooger hand uitgevaardigd zijn goed en rechtvaardig, doch van de uitvoerders zijn velen niet voldoende onderlegd en zeker de opiumrookende, alcohol drinkende en aan het kaartspel verslaafde spionnen, die schade toebrengen aan het werk der regering en haar wel moeten teleur-

Het smalen op de inheemsche Pers door de Europeesche Pers was de reden, dat deze uit tegenweer hetzelfde deed als laatstgenoemde en haar op die wijze à contant betaalde.

De inheemsche Pers houdt wel rekening met de belangen van hare geldschietters, doch de Europeesche Pers doet hetzelfde met het Europeesche kapitaal.

Dit verschil van inzichten gaf tijdens het debat aanleiding tot zóódanige rumoerigheid, dat de voorzitter, Dr. Soetomo, de partijen moest scheiden, bewerende dat deze elkander niet begrepen, waarna de vergadering, die te 9.30 uur 's avonds was geopend, te 11 uur in vrede werd gesloten.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Het Kon. Koloniaal Instituut.

Als uitgave van bovengenoemd Instituut is een tweede, herziene druk verschenen over zijn wording, werking en toekomst, samengesteld door den heer C. J. Hasselman. Mochten er nog Nederlanders zijn aan wie alles ontgaan is van wat er in den laatsten tijd over deze grootsche en nuttige instelling in verband met de officiele opening te Amsterdam op den 9en Oct. jl. is gepubliceerd in woord en beeld, dan kunnen zij nu de schade inhalen door kennismaking met het fraai geïllustreerde boekje.

Wellicht noopt die kennismaking dan tot een bezoek aan het Instituut zelf, want, zegt de heer Hasselman (op p. 75) „Hetgeen daar te zien en te leeren valt, zal ongetwijfeld velen aansporen tot hernieuwd en geregeld bezoek. Zoodoende zal van uit dat Instituut als centrum, de koloniale belangstelling zich in steeds wijdere kringen moeten verspreiden over het gansche land. Een bezoek aan Amsterdam zal niet mogen afloopen zonder een bezoek aan het Koloniaal Instituut. De opvoeding van een beschaafd Nederlander zal niet voltooid geacht mogen worden, zoolang hij het Koloniaal Instituut niet eenige malen bezocht heeft.”

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Lezing over de Journalistiek.

Volgens mededeeling voorkomende in de „Soeara” van 20 Maart 1926, werd op Zaterdagavond den 13en dier maand, eene vergadering gehouden de Indonesische studieclub ter hoofdplaats Soera welke door den heer Dr. Soetomo werd geleid en erop ongeveer een 50-tal personen aanwezig waren. De gebruikelijke welkomstgroet te hebben geuit, werd de heer Neumann van de Nieuwe Soerabaja Courant eene lezing over de journalistiek, waarvan de inhoud in hoofdzaak op het navolgende neerkwam.

De meening van den spreker moet het journalistieke werk, buiten de politiek, zich op een neutraal objectief standpunt stellen en tot voorlichting dien van het publiek.

De journalist moet algemeen ontwikkeld zijn met een helderen gedachtenloop en fysiek gezond. De Europeesche journalisten is het hoogst noodzakelijk dat zij minstens één inheemsche taal grondig kennen en bij voorkeur de Maleische taal machtig zijn. Het noodlot van de inheemsche journalistiek is, dat door de inheemsche journalisten wordt bedorven en de inheemsche Pers dikwijls meer een orgaan is van eene partij en dienengevolge geen bepaalde vooropzetting kan worden genoemd.

De inheemsche Pers bestaat geen intellectueele partij; althans de spreker heeft nog geen inheemsche journalist ontmoet, die zijne taak met juistheid op de meeste hunner concentreren hunne gedachten op eene tendenz-politiek, met uitzondering evenwel van Raden Mas Sosrokertono, broeder van wijlen Adjang Kartini, die in Europa en in Amerika de journalistieke opleiding heeft genoten.

De spreker zijn eigen persoon sprekende, zeide spreker, dat hij afkomstig was van het Gymnasium te Batavia, dat hij gesteld is met eene Hoogere Burgerschool met een cursus en dat hij gedurende 2 jaren de Latijnse en Grieksche talen had geleerd.

Na het journalistieke werk bij de Java-Bode was hij diploma noch dat van den vroegeren hoofdredacteur van nut en moest hij beginnen als letter-vertaler, om na 6 maanden de vergunning te krijgen een artikel op te maken van eene vergadering en stedelijke berichten in te zenden.

De spreker opmaken van een verslag eener vergadering, waarin meeningen worden verkondigd die in strijd zijn met de inzichten van de leiders van een blad, is een moeilijke zaak, doch nog moeilijker is de taak van het opmaken van een verslag van den Volksraad, waarbij de journalistische kennis te pas komt.

In het debat dat volgde, verdedigden de heeren Soetomo en Koesmadi, van de „Kemadjoean Hindia”, de inheemsche Pers.

Zij vonden, helgeen de inleider over de journalistieke taak had gezegd, zeer mooi, doch twijfelden of de inheemsche Pers van die denkbeelden in de praktijk wel ten uitvoer zoude worden gebracht.

De spreker deed zij de vraag of de berichten, die in de Europeesche Pers voorkwamen, altijd zoo objectief waren?

De geldvoorziening van Nederlandsch Oost-Indië.

Aldus de titel van het proefschrift waarop de heer H. Fr. Jacobs dzer dagen aan de Handelshoogeschool te Rotterdam is gepromoveerd tot doctor in de handelswetenschap.

De schr. heeft van het zoo moeilijke en ingewikkelde vraagstuk een vrij diepe en kritische studie gemaakt. In het eerste hoofdstuk behandelt hij het Indische muntwezen en het aandeel van de Overheid en van de Javasche Bank in zijn verzorging (dat is dus de muntvoorziening als zoodanig). Het 2e hoofdst. handelt over het Ind. geldwaardeprobleem in de oorlogs- en naoorlogsjaren. Hoofdst. III houdt den lezer bezig met den derden kant van het geldvoorzieningsvraagstuk: het renteprobleem. In een Naschrift bespreekt schr. het onlangs verschenen Advies van de Staatscommissie voor het Muntwezen.

Van Heutz en de Buitengewesten.

Den 22en dezer is aan de Rijksuniversiteit te Leiden gepromoveerd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte de heer P. van Hulstijn (Majoor der Infanterie van het Oost-Indisch leger m.v.), op een dissertatie, getiteld: Van Heutz en de Buitengewesten.

Bij wijze van Inleiding geeft schr. een historisch overzicht der politiek ten aanzien van de buitengewesten in den loop van de 19e eeuw (1798—1898); het tijdvak, in hoofdzaak althans, der zgn. politiek van onthouding. Vervolgens treedt hij in beschouwing over de intensieve vestiging van het Nederl. gezag op Sumatra, Borneo, Celebes, de Molukken en de Kleine Soenda-eilanden, welke in 1898 aanvang en ongeveer 10 jaar heeft geduurd. Op welke wijze die vestiging tot stand is gekomen, welke betrekkelijk geringe middelen er toe noodig waren en hoe snel en verrassend de resultaten werden bereikt, hoe onmiddellijk na het militair ingrijpen ook tot ordening werd overgegaan, dit alles wordt door den schr. op voortreffelijke wijze uiteengezet.

Het spreekt van zelf dat Dr. Hulstijn daarbij de verdiensten van hem, wiens naam hij in den titel van zijn geschrift heeft vereeuwigd, op den voorgrond heeft gesteld. Dit werk, de grondvesting van Indonesie's eenheid „werd verricht door den Groot-Nederlander Joannes Benedictus van Heutz”.

Een uitnemend proefschrift, dat eenige bladzijden uit de geschiedenis behandelt, welke stellig tot de belangrijkste behooren van Indië's geschiedboek.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9—12 v.m. en van 2—4 uur n.m.
Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24h
Telefoon van 9—12 10733
ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

X. X. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

EEN MOOI EN PRACTISCH

GESCHENK

IS

MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN IN LINNENSTEMPELBAND

f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 8009

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST

van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

EXTRA SNIJDE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Haarlem en Omstreken.

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

Gomestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
 Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw“, „Het Huis Oud en Nieuw“, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

*Doeltreffende
 reclame vereischt
 groote
 publiciteit*

J. F. EVERSMANN
 Edisonsstraat 139, Den Haag
 Telefoon 37073
 Zalm, Sardines, Jams, Wijnen, Tafelzuren
 Thuisbezorgen zonder prijsverhooging

De orang pendek weer ter sprake gebracht.

Het vraagstuk der orang pendek, het geheimzinnige wezen in de oerwouden van Sumatra, dat al zooveel pennen in beweging heeft gebracht, vraagt telkens opnieuw de aandacht. Sommigen blijven gelooven aan het bestaan van den aap-mensch, of mensch-aap; anderen halen slechts medelijdend de schouders op wanneer een poging wordt gedaan over dit vraagstuk enig licht te verspreiden, zoals het geval was met de eenige maanden geleden ondernomen expeditie, met het speciale doel te trachten een exemplaar te bemachtigen, doch die helaas weder op eene mislukking is uitgelepen. Sedert is er nog al wat literatuur over het onderwerp verschenen, vooral van hen die het bestaan van den orang pendek (of sedepah) naar het rijk der legenden verwijzen (o.a. Dr. K. W. Danimerman in de Tropische Natuur). Doch ook de „geloovigen“ lieten zich niet onbetuigd; zoo vonden we bijv. in een zeer lezenswaardige beschouwing van W. L. in de Ind. Post (van 4 en 11 Sept.), getiteld Minangkabau, bedoeld onderwerp opnieuw ter sprake gebracht.

„Over dezen mysterieuze of legendarischen oermensch is al zooveel geschreven, dat we er niet veel over zeggen willen. Dat onontwikkelde Maleiers, die niet thuis zijn in het oerwoud, soms beren en berensporen voor den aapmensch en diens voetstappen aanzien, is schrijver dezes uit eigen ervaring bekend. Maar juist daarom is het de moeite waard mede te deelen, wat omtrent den Oerang Pandak werd verteld door Permató Léo, gewezen larashoofd van Rao-Rao in Tanah Datar, die een jaar geleden op hoogen leeftijd — 86 jaar — stierf. Wie de Westkust (van Sumatra) kent, kent niet den ouden Toenkoe Rao-Rao, zoals hij algemeen genoemd werd? Oorspronkelijk dokter djawa, werd hij na zijne benoeming tot larashoofd een der beste en flinkste bestuurs- hoofden, bekend om zijn ontwikkeling, zijn eerlijkheid en betrouwbaarheid. Hem zocht de toenmalige Gouverneur van het gewest uit, toen omgezien werd naar een in hoog aanzien staand, moedig, diplomatiek vertrouwensman om in verband met de Midden-Sumatra-expeditie van 1891 een gevaarvolle zending te vervullen naar de onafhankelijke Kwantanstrekken.

Welnu, deze man, die tot zijn dood raadsman bleef, deze ervaren jager, die in het oerwoud thuis was als een damarzoeker, vertelde als een absoluut feit, dat hij eens, bij een tocht door een zwaar gebergte (welk is mij ontschoten) midden in het oerwoud op een eenigzins open gedeelte, eensklaps een soort aapmensch voor zich zag — géén beer, dien kende hij te goed — géén m a w e h (orang oetan), die hem bij zijn ontwikkeling ook heel goed bekend was — maar een soort mensch van klein postuur met een dunne beharing en lange armen. Het volgend oogenblik sloeg het wezen op de vlucht — de oude Rao-Rao legde aan om te schieten, maar de verschrikte uitroep van een zijner volgelingen: „niet schieten, Toankoe, het is een mensch“, bracht hem, hoewel slechts één moment, toch lang genoeg van zijn stuk om het vreemde wezen gelegenheid te geven te ontsnappen. De eerlijkheid van den man, die dit verhaal deed, is boven alle verdenking verheven; een domme verwisseling met een bekend dier is bij iemand van zijn ontwikkeling en ervaring uitgesloten; het bij Europeanen veel voorkomend verschijnsel van slechte waarneming kan bij hem nog veel minder een rol gespeeld hebben... is het te verwonderen dat velen, onder wie mannen als Westenik, vaak overhellen naar het denkbeeld dat de Oerang Pandak wellicht toch bestaat?”

Jaarverslag der Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting.

We ontvingen het tweede jaarverslag (over 1925) van de „Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting“ te Batavia, welke ten doel heeft de bevordering van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van volksziekten en de bestrijding ervan. Het aanvangskapitaal, groot f 456.177.94, zijnde het bedrag door de ingezetenen van Ned-Indië bijeengebracht als huldeblijk aan Hare Majesteit de Koningin ter gelegenheid van haar 25-jarig Regeerings-jubileum en door H.M. weder aan Indië geschonken voor het bovenomschreven doel, is blijkens de aan het verslag toegevoegde rekening, sedert niet onaanzienlijk vermeerderd.

In het verslagjaar zijn een tweetal prijsvragen uitgeschreven die met het doel der stichting ten nauwste verband houden, voor elk waarvan een gezamenlijk bedrag van f 10.000 ter beschikking is gesteld om in zijn geheel of gedeelten als prijzen toegekend te worden.¹⁾

Verder was in 1925 de stichting ook practisch werkzaam; ze droeg nl. aan den gouvernements Indisch arts

¹⁾ Aangezien de termijn van inzending dezer prijsvragen nog lang niet is verstreken, zullen we den tekst gaarne publiceeren wanneer het verzoek daartoe wordt gedaan.

MAX POOL
POSTZEGELHANDEL
 KORTE POTEN 25 — DEN HAAG
 TELEFOON 16722
INKOOP — VERKOOP
POSTZEGELVEILINGEN

Joesoef een onderzoek op naar het voorkomen van choom bij de inlandsche bevolking op Java. Dit onderzoek is 8 Juli '25 begonnen en zal omstreeks jaar duren; een voorloopig verslag van genoemde is als bijlage A opgenomen.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned. Indië

Hoofdzakelijk inhoud van No. 12 (18 Sept.). Innotities, door S. Kalf. — Internationale Verden voor de rubber- en andere cultuurs in Ned-Indië, industrie der eetbare oliën en vetten in Nederland, J. J. A. Wijs. — Wat de toegepaste entomologie-tropen voor de systematiek der insecten zijn kan heden voor haar geweest is. — De geest van Deli volg.

De Indische Mercur.

No. 42 (20 Oct.) Reisbrieven (over Amerika), Prof. Dr. F. A. F. C. Went (wordt vervolgd), zichten van den Volksraad (slot), door H. Ch. G. der Mandere. — Proefstation Midden-Java. — De van enkele invoerartikelen op Java en Madoera durende het tweede kwartaal van 1926. — Kultu-richten. — Kleine mededeelingen. — Financiële-richten en verslagen, zoomede de overige wettek- rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het K- stituit geeft recente literatuur over aetherische ol- alkaloiden; boschwezen en hout, gommen, hars- kleurstoffen; looistoffen en lederindustrie; gene- genoommiddelen, drogerijen; specerijen; voedings- dermiddelen; vruchten en groenten.

Uitgaven Centraal Kantoor voor de Statistiek

Als Mededeeling No. 36 is verschenen: „Jaar- zicht van den in- en uitvoer van Ned-Indië gedur- het jaar 1925, deel I (Java en Madoera)“, als v- zetting der reeks statistieken van den handel en in- en uitvoerrechten in Ned-Indië. In deze publicatie den achtereenvolgens behandeld de in- en uitvoer- particulieren, id. door het gouvernement, de in- voer van goud en zilver; tevens wordt er een gespe- ceerd overzicht van de ontvangsten in- en uitvoer- in gegeven en ten slotte eenige aanhangsels die tot begrip van de voorafgaande tabellen moeten dien- een Engelsche vertaling der in de statistiek opge- artikelen.

Mededeeling No. 37 is getiteld: Meerjarige over- van den in- en uitvoer van Ned-Indië, deel I: Java Madoera. In dit boekje worden, gelijk de vorige overzichten gegeven van den in- en uitvoer der- rijkste artikelen over 41 jaren en van de verdeelin- de belangrijkste landen van herkomst en bestem- over de laatste 21 jaren en ten slotte een uitga- statistiek der internationale handelsbeweging in- belangrijkste havens van Java.

Archief voor de Rubbercultuur in Ned-Indië

Uit den inhoud van jaarg. 10, No. 9 (Sept. '26), nuttige en praktische inrichtingen voor de rubber- ding, door F. A. Franssen. — Rubbertapsystemen Noord-Sumatra. Naar aanleiding eener enquête ge- in begin 1926, door Dr. J. G. J. A. Maas. — Reson- van de in 1925 gehouden bereidingsenquête in B- door ir. L. R. van Dillen. — Eenige opmerkingen de bewaring en verpakking van oculatiehout, door J. G. J. A. Maas.

Letterkundig Eijblad Nieuwe Rott. Crt.

Onder het opschrift Buddha en de Barabudur, Prof. Dr. M. W. de Visser in het Nr. van 16 en 17 Oct. eene beschouwing aan Prof. Krom's pas vers- werk: De levensgeschiedenis van den Buddha en rabudur. — Verder geeft de hr. J. F. Snelleman in- genoemd Nr. een uitvoerige, geestige recensie van W. F. Stutterheim's Cultuurgeschiedenis van Ju- beeld.

De welvaart van Indië, door mr. J. Gerritsen, te- ken door Prof. Mr. J. C. Kielstra. (De Economist 1926).

Koloniale geschiedenis, door Dr. H. T. Colenbu- Deel I en II; kritisch besproken door Mr. J. C. K- (Tijdschrift voor Economische Geographie, 15 Oct-)

Der eerste Javanische Priester (met portret van P- Xaver Satiman S.J.), von J. J. ten Berge S.J. (Die- lischen Missionen, Okt. '26).

Wie sieht's in den Bataklanden aus? (vervol- Zeugnisse aus Sumatra. (Berichte der Rhein- Gesellsch. 1926, No. 10).

P. VAN DEN BERG
 Bankastraat 41 Tel. 15587 's-Gravenha-
 Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haard-
 Gaskachels, Tuin- en Gaslangen,
 Lood- en Zinkwerker.
GrooteReparatie-Inrichting

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
 VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET
ZEISS-PUNKTALGLAZEN

F^A A. DE VRIES
 Drogist

Verplegingsartikelen

Kerkstraat 98 Telefoon 157
 HILVERSUM 5142

**Aan de Leden
 van „Oost en West”**

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoef geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

Stand der cultures en uitvoer gedurende het tweede kwartaal 1926 in Suriname. (Econ.-Statistische Berichten, 20 Oct. '26).

Onze Zendingvelden. Deel V. Soemba, door Ds. D. K. Wielenga. Met platen en kaart. Uitgegeven door den Zendingstudieraad. ('s-Gravenhage, Alg. Boekh. voor wettelijke en uitwendige Zending).

zoek stond het water in de zwamp tot ongeveer een voet beneden de kruin van den achterdam van den Saramaccapolder.

Wandelt men over dien achterpolder, dan heeft men aan den eenen kant het gezicht op de laag gelegen landerijen in den polder, terwijl aan den anderen kant de zwamp een soort biezenbosch vormt.

Het hoogte-verschil tusschen het zwampwater en de landerijen binnenspolders is een paar voet. Niets eenvoudiger dus dan het water uit de zwamp af te tappen naar de lager gelegen landerijen, door middel van kokers. Zoo'n koker is reeds gelegd. De kosten — nog geen honderd gulden — zijn door het Gouvernement betaald. De landbouwers hebben — ieder voor het gedeelte langs zijn perceel — zelve het kanaal gegraven, dat het water uit de zwamp opvangt. Dit kanaal is aan weerszijden voorzien van dijkes, zoodat het water in dit kanaal kan worden gebracht op een hooger peil dan de omliggende perceelen. De rest begrijpt men vanzelf. Door middel van eenvoudige inlaten wordt het water naar behoefte gebracht op het te bevoeien perceel. Aan den anderen kant van het perceel is een uitlaat, zoodat men het inen uitlaten van het water naar verkiezing kan regelen.

De Britsch-Indiers volgen dit werk met groote belangstelling.

De vraag naar perceelen in die buurt is sterk toegenomen. Verscheidene oude cacao-perceelen — door de Creolen in vervallen toestand verlaten — worden door Britsch-Indiers omgezet in rijstperceelen. Met het kokertje dat er reeds is, wordt thans ongeveer 50 hectaren land bevoeid, weldra uit te breiden tot 140 hectaren. De bedoeling is daarmede voort te gaan en op dezelfde eenvoudige wijze de te bevoeien oppervlakte geleidelijk uit te breiden. Op den duur zal het noodig wezen — voor een betere controle en een meer economisch gebruik van het water — een flink bedijkt kanaal aan te leggen, dat dienst doet als reservoir. Dit zal een vrij kostbaar werk zijn, door het Gouvernement te ondernemen, maar dat zijn rente dubbel en dwars opbrengt door de voordeelen aan irrigatie verbonden.

Het blad beschouwt daarna de voordeelen die uit de irrigatie voortvloeien.

In „De Zakenwereld” van 16 October een onderhoud met Mr. A. van Traa, Directeur van de Surinaamsche Bank, te Paramaribo, tijdelijk in Holland. Als hoofd leest men: „Thans zijn de omstandigheden gunstig om van een vervallen bezit een nieuwe, bloeiende kolonie te maken.”

Mr. van Traa geeft eerst een kort overzicht van de oorzaken van achteruitgang der kolonie en vervolgt dan: „Zoo is Suriname dan nu geworden een land, dat schatten in den bodem herbergt, maar waar geen menschen wonen om die schatten er uit te halen, een land waar de groote ondernemers bijgevolg maar matig belang in stellen, terwijl het moederland Suriname heeft leeren beschouwen als een lastpost op de begroeting, een kolonie, waar geld bij moet. En dit bedrag stijgt onrustbarend. In de laatste tien jaren is het opgelopen van 1/3 miljoen tot bijna 3 miljoen.

Thans doet de gelegenheid zich voor om een ingrijpende verandering in dezen stand van zaken te weeg te brengen, een verandering, die in de toekomst een welvarende kolonie kan stellen in de plaats van een hulpbehoevende”....

Daarna geeft Mr. van Traa een overzicht van de nota van den Ondernemersraad voor Suriname, om aldus te eindigen:

„Ik hoop van harte, dat de richting, die daarin wordt gewezen, een richting, voorgesteld door mannen, die door hun werkzaamheid ter plaatse het land hebben leeren kennen, zal worden aanvaard. Niet alleen als zakenman, wien de welvaart van het land waar hij werkzaam is na aan het hart ligt, hoop ik dit, maar vooral als Nederlander, opdat bewezen zal kunnen worden, dat voor Hollandse energie en voor Hollandse wilskracht ook het schijnbaar onmogelijke (zooals het doen herleven van Suriname wel haast lijkt) zeer wel mogelijk is.”

Een kleine opmerking zij ons veroorloofd: Mr. van Traa deelt mede dat aan de eigenaars f 1000.— per vrijgelaten slaaf werd uitgekeerd. Het bedrag was f 300.— per hoofd en f 60.— voor slaven die recht op manumissie hadden verkregen.

In „Voorwaarts” (Rotterdam) van 18 October wordt een donker tafereel opgehangen van het vervoer van immigranten van Java naar Suriname per het stoomschip „Buitenzorg” van de Rotterdamsche Lloyd. Wij twijfelen niet of de autoriteiten in Indië en in Suriname zullen een onderzoek instellen naar de medegedeelde feiten.

Suriname.

„De West” van 17 September schrijft onder het hoofd „miljoenen erfenis”:

Onlangs zijn in Suriname brieven ontvangen om in te vragen omtrent de nalatenschap van overleden Johann H. Schaper of Schäfer, die in Suriname overleden zijn en — volgens een Duitsch blad — erfenis zou hebben nagelaten van maar eventjes een miljoen Mark.

Van familiën in Duitschland leven in de gelukkige en straalte van dezen gouden regen deelachtig worden. En die hoop is niet weinig versterkt door een advocaat te Amsterdam zich bereid zou hebben om zonder voorschot de noodige nasporingen te stellen en te trachten dezen boedel te regelen. Men zou zijn moeite verlangt hij slechts tien percent van de opbrengst.

De voorloopig beschikbare gegevens schijnt de boedel niet groot, dat er van deze erfenis veel terecht moet. Men weet niet eens met zekerheid aan te geven in welk land deze multi-millionair in Suriname zou hebben gewoond.

„Eischstelder Anzeiger” van 24 April j.l. zou later in 1840 naar Suriname vertrokken zijn en in Suriname overleden zijn, als eigenaar van verschillende plantages. Hier ontvangen particulier schrijven uit Worbis heel andere data. Volgens dit schrijven zou Schaper of Schäfer in 1725 naar Suriname vertrokken zijn omstreeks 1765 overleden zijn.

De brieven schrijver doet de volgende vragen:

Wanneer is Schaper, die eigenaar was van drie plantages, overleden?
 Waar is zijn testament?
 Wie beheert de erfenis?
 Is er nog hoop, dat de tegenwoordige erfgechtig nog iets zullen krijgen?
 Die laatste vraag wagen wij te antwoorden; „neen, het is hopeloos”.

De zoover „De West”.

De West-Indische Gids van Mei—Juni 1926 biz. 92 en de Periskoop, algemeen weekblad voor Suriname van 19 December 1925 overgenomen artikel van Fred. Oudschans Dentz, dat daarover handelt, is een zeer merkwaardige geschiedenis.

De brieven schrijver uit Worbis geeft het juiste jaar van overlijden.

„De West” van 7 September schrijft over de toepassing van irrigatie:

De droogte in de eerste helft van 1924 en de nog veel droogte 1925—1926 hebben meer dan vroeger de noodzaak gevestigd op de noodzakelijkheid van irrigatie van onze cultures.

Men merkt echter nog weinig van maatregelen om op eenigszins beteekenende schaal toe te treden. Daarom doet het ons genoegen te kunnen mededeelen, dat in den Saramacca-polder een daadwerkelijk is gemaakt met de toepassing van irrigatie. Zaterdagochtend wij er, in gezelschap van den landbouwer Liems, een kijkje nemen.

De werkelijk het ei van Columbus wat wij zagen, eigenlijk, dat men niet eerder profijt heeft gehad van de uitgestrekte Tawajari-zwamp achter den polder met een uitgestrektheid van vier duizend hectaren en die tijdens de jongste buitengewoon droogte nog water bevatte in de maand Maart tot ongeveer een maand voor het eind der droogte. In normale jaren bevat deze zwamp zelfs in de maanden van den drogen tijd nog water.

Men kan men het wegvloeien van het water door gebruik te maken van een zandrijs, Saramacca-rivier. Vroeger heeft men een opening gemaakt in die rits, om het wegvloeien van het zwampwater te bevorderen. Daardoor ontstond de uitmonding van de Boven-Saramacca, die met den weidschen naam de Tawajari wil benutten voor irrigatie, is onlangs in de rits weder dichtgemaakt. Bij ons be-

Verlofgangers,
 U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat uw wasch behandelen door de

Electrische Wasch- en Strijkinrichting
AN KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

SCHOENMAKER
BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

**KANTOOR-
 DRUKMACHINES.**

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

ALG. HAAGSCHE EFFECTEN. HANDEL
BEZUIDENHOUT 131A, DEN HAAG
 Hoek BEZUIDENHOUT, TELEFOON 72821

Gratis adviezen betreffende Speculatieve en Beleggingsfondsen Toezending v. Brochure:

"SPECULEREN MET BEPERKT RISICO"
 op aanvraag.

Gedurende Beurstijd ontvangst der Koersen van de Amsterdamsche Beurs per RADIO.

5325

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 21,117,340.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
 Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
 Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transiënten.
 — Incasseringen en Financieringen. — Schriftelijke en Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Depositos'.
 — Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. — Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
 Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor groote administraties.

Snelle Opleiding voor de Practiik-Diploma's Boekhouden
 Speciaal voor Indische Verlofgangers

Spoodopleiding in 6 à 9 maanden
 Twee uur les p. week. Lesgeld f 20.- p. mnd.

J. W. AUDIER Jzn.
 Gediplomeerd Accountant
 Leeraar M.O. Boekhouden

Achterom 68 Telefoon 16423
 (één huis vanaf de Passage)
 'S-GRAVENHAGE 5305

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

6021 **BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN**

:: Safe-Inrichting ::

WIJ VERVAARDIGEN
 ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen
 zooals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

Wissel In- en Verkoop	Hollandsche Bank voor West-Indië	Incasseringen
Credietbrieven		Handelsinformatie
Telegrafische		Rembours- en
Uitbetalingen		Document.-Crediet
Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290		
CURAÇAO		
CARACAS		
VENEZUELA		
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008		

Curaçao.
 De K XIII.

Omtrent de reis van de onderzeeboot K XIII bevat het *Algemeen Handelsblad* een verslag, waaraan wij ontleenen het gedeelte, dat betrekking heeft op het verblijf op Curaçao:

Op „Curaçao“.

Den 8sten Juli werd te ongeveer 12 uur 's middags de Sint Anna Baai binnengeloopen, de haven van Willemstad op Curaçao. Het is een aardig, fleurig gezicht. Al dadelijk vallen de typische huizen aan weerszijden van het vaarwater op, het oude fort met het deftige Gouvernemenshuis daarachter, verder de rij oud-Hollandsch uitziende huizen, in allerlei kleuren geschilderd, om de oogen van de eilanders te beschermen tegen teveel wit, dan de ingang van het „Waaigat“ met de typische ophaalbrug. De talrijke schoeners met de drukte van het laden en lossen, de bekende „Pontjesbrug“, thans een belangrijk verkeersvraagstuk, de kleurrijk gekleede, schreeuwerige negers, dat alles vormt een eigenaardig geheel, dat op niets ter wereld lijkt. Niet passen in dat geheel de 600 automobielen, die thans het eilandje rijk is. Zij worden bestuurd door negerchauffeurs, die het toeteren tot een ambacht hebben gemaakt; zelfs kunnen zij die muzikale neiging niet onderdrukken, wanneer zij in een lange rij op een vrachttje staan te wachten. Dat, en de hobbelige en nauwe straten van Willemstad, benevens de niet veel betere buitenwegen, zijn de nadeelen van het autorijden in Curaçao.

Curaçao is heelemaal niet meer het stille eilandje, zooals dat in Marinekringen bekend is, waar alleen ezelgebak de rust kon verstoren. De Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij heeft er een raffineerderij gebouwd, die weldra de grootste van de wereld zal zijn en reeds thans 9000 ton per dag levert. De ruwe olie wordt in tankschepen uit Venezuela aangevoerd en de gezuiverde producten verlaten 't eiland op dezelfde wijze naar alle oorden van de wereld; de scheepvaart, die daarvan het gevolg is, overtreft nu reeds die van Amsterdam. Alles passeert de reeds genoemde „pontjesbrug“, een 200 M. lange houten brug, die op pontons drijft, en in haar geheel open draait, wanneer er een schip binnenkomt of uitgaat. Soms staat zij meer dan een uur open; de onmisbare verbinding tusschen de beide deelen van de stad wordt dan onderhouden, gedeeltelijk met motorbootjes, die steeds het maximum aantal passagiers in het minimum aantal ritjes trachten te vervoeren, gedeeltelijk in houten bakken, die door de wijze van voortbewegen sterk aan de gondels van Venetië doen denken. Men mag het schilderachtig vinden, gemakkelijk is het zeer zeker niet.

Opnieuw uitgerust.

Tijdens het verblijf te Curaçao moesten de voorraden geladen worden, die voor de verdere reis noodig zouden zijn, veel „blikjes“, drink- en waschwater, brandstofolie, gedistilleerd water voor de accumulatoren, en bovendien een groot gedeelte van de tropische uitrusting van de bemanning, want de ruimte aan boord laat niet toe om dat alles voor een dergelijke lange reis mee te nemen. Alles verliep gelukkig zeer vlot, niet het minst dank zij de bijzonder krachtige medewerking van het te Willemstad gelogede garnizoen, onder leiding van den kapitein Borren. Niet alleen waren zij in deze „dienst“-quaesties een niet genoeg te waardeeren steun, zij zorgden bovendien voor het amusement-gedeelte op een wijze die allen lof verdient. Zoo werd de bemanning onder meer onthaald op een autofoetocht over het eiland, die vermeld moet worden om haar keurige organisatie; op ons maakten de stoffige wegen een troosteloos indruk, die iets verzacht werd, toen ons in een van de uiterste hoeken een bosch werd vertoond. Inderdaad was het eenigszins onverwacht, een verzameling boomen aan te treffen, waar men de enkeling al slechts bij uitzondering zag.

Ook van andere zijde was men in de weer om ons een aangename indruk van het eiland te geven. Zoo zorgde de „Petroleum“ voor een gezellig avondje in haar sociëteit. De „K XIII“ op haar beurt deed pogingen om haar verblijf in de geheugenis van de eilanders vast te leggen door een quiddemonstratie te geven van buiten de haven. 's Morgens werd gevaren met Z. E. den Gouverneur en 's namiddags met eenige autoriteiten; beide malen werd ten aanschouwe van een talrijk publiek gedoken, opgedoken, gedraaid en weer gedoken. Ook hier bleek weer dat de „duikensatie“

voor de nieuwsgierigen aan boord erg tegenvallend eigenlijk niet bestaat.

We konden Curaçao verlaten met de aangename daachte, dat ook Hr. Ms. „Sumatra“ op haar reis naar Ned-Indië dit eiland zal aandoen. Inderdaad vooral nu dit stukje Nederland zich zoo snel ontlokt, voelt men als Nederlander, dat het niet vreemde oorlogsschepen mogen zijn, die daar hun komen vertoonen.

- Oud-archief.
- Blijkens het laatst verschenen deel (XLVII, 1924) *Verslagen van 's lands oude archieven* heeft het archief in 1924 nog verschillende bescheiden van oud-archief uit Curaçao gekregen. De beschrijving weer geschied door Mr. R. Bijlsma.
- I. de Archieven van Directeur en Raden: resoluties, sententiën van Directeur en Raden en van commissarissen van mindere quaestien.
- 1532 Copie-missive van Directeur en Raden aan windhebben van de Kamer Amsterdam (1719); — 1535 placaten (1720—1761); stukken betreffende actie der ingezetenen tegen de misbruiken der advocaten en procureurs 1785—1786 (no. 1536, 1 dossier).
- II. Archieven van den Gouverneur, van den Raad van Politie en van den Raad van Civile en Criminele Justitie.
- Daarin vindt men nog Instructiën van 1821 tot 1826 (1 omslag); 1538 stukken betreffende het buitme van het Schip „Toevallig“ door Spaansche kapitein (1822—1826), 1 dossier.
- 1539 Stukken betreffende het in beslag nemen van de Spaansche ligger „Ascension“ (1826—1827), 1 dossier.
- 1541 Politierapport ingekomen bij den Raad-Flak (1828).
- V. Secretarieele en notarieele protocollen.
- VII. Oud-archief der Administratie van Financien.
- Archief van den Magazijnmeester.
- Archief van den Militairen commandant.
- 1605 Ingekomen rapporten 1805 (1 pak).
- Gedeponeerde stukken.
- 1606 Stukken van den procureur Gerryt Gruys, genomen door hem genoten emolumenten enz. (1780—1781), 1 pak.

Uit den Verren Vreemde.

Vragen van den dag.

Wie zich nu zou zetten tot het samenstellen van een kroniek van al datgeen, wat als brandende kwestie mag gelden in den verren vreemde of van belang Oost, Zuid en West, zou alleen daarmede een groot Werk kunnen vullen, zonder nog in breedtepraalheid of uitvoerigheid te vervallen. Wij spreken slechts.

Werd op het nu te houden bolsjewistische congres een uitbarsting verwacht tusschen de twee naamste politieke groepen in Rusland, en werd daaraan de verwachting gebouwd voor een groote gebeurtenis, die wereldbetekenissen zou kunnen krijgen, door de zoening der partijen laat dit zich plots geheel anders aanzien. Trotsky, Zinowjef, Kamenev, de voormannen der Marxistische groep, die van de boeren dwang en belasting hun aandeel willen eisen voor de communistische gemeenschap, die binnen- en buitenland de sowjetoverheersching opleggen, die aan het proletariaat den rang willen laten, zij hebben bijtijds gemerkt, op het groote congres der partij van Stalin 't winnen en zij zijn daarom in onderwerping gekomen. St. verwacht van vermindering van den belastingdruk 't platteland een opleving van het geheel, die ook de industrie ten goede zal komen, hij wil met het buitenlands samenwerken, hij kan niet instemmen met de vermindering de overheersching van het proletariaat. Deze middelen opvattingen bieden goede vooruitzichten aan. Maar verwezelijking hiervan is aan zooveel voorwaarden gebonden, dat men nog geen te groote verwachtingen kan koesteren. Vooralnog is de voornaamste betekenis van, dat de uitbarsting, die ook als een verhelderend onweer zou hebben kunnen werken, voornamelijk is geleid.

De op 19 Oct. geopende *Rijksconferentie te Londen* stelde reeds hoogst belangrijke onderwerpen aan de orde, en daar zij een 6-tal weken kan duren, staat

Belastingzaken (ook Indische)
H. J. KONING - DEN HAAG
 Sonoystraat 53 (bij lijnen A, 7, 14 en 17)

Inlichtingen, adviezen, aangiften, verzoek- en bezwaarschriften, uitsel.

Kantoor open: alle werkdagen van 10 tot 12 en van 2 tot 5 uur (ook Zaterdagmiddags). Bovendien Dinsdag en Donderdagsavonds van 7 tot 9 uur.

38-jarige belastingpraktijk. Tarief zeer billig.

FIRMA H. MOLIER
 BOEKBINDERIJ EN
 LINIËERINRICHTING 5245
 RUITMARKT 28-30
 'S-GRAVENHAGE :: TELEF. 10704

Gebr. VAN DER LINDE
 Newtonstraat 153 Vlierboomstraat 126
 DEN HAAG - TELEFOON 35151 5858
Verhuizingen - Transporten
Expeditie

Billijk tarief voor binnen- en buiten de stad

Gewezen wordt op een wijziging in de verhouding tusschen Japan en Rusland, waardoor Tokio meer toenadering tot Londen zou zoeken, hetgeen ook reeds merkbaar zou zijn in China. Japan zou daar bij een der strijdvoerende partijen zijn invloed op merkbare wijze tegen dien van Moskou laten gelden.

In Brussel zijn Chinese reletjes uiting van den eisch om het bestaande verdrag, waarin China niet volwaardig als gelijke met andere staten werd gesteld, af te schaffen, nu 't binnenkort zijn eindtermijn bereikt, terwijl België hiervoor vooralsnog niet te vinden is.

Het manifest van vooraanstaande Europ. en Amer. financiers en zakenmannen, dat een einde wilde maken aan den treurigen economischen toestand in Europa, door de beperkende fiscale bepalingen in te krimpen, die het vrije verkeer en daardoor de opleving verhinderen, was aangekondigd als de eindelijke verlossing. Dit kon de vrijhandelaars verheugen. In den korten tijd na zijn verschijning zijn echter reeds en uit Amerika, en uit Europa zooveel bedenkingen en aanvallen ertegen gericht, en hebben b.v. de Engelse ministers die ter Rijksconferentie over de economische vraagstukken spraken, zoo stellig positie genomen voor protectie, dat ook dit manifest niet als de groote gebeurtenis mag worden beschouwd, die optimisten er van hadden verwacht, als geneesmiddel van vele oorlogsweeën in nabije en verre landen.

De Anderhonderdjarige Tentoonstelling te Philadelphia is een volkomen mislukking. Dat is de ruitelijke erkenning van den burgemeester van Philadelphia zelf.

De ontwerpers van de tentoonstelling hadden gerekend op 25.000.000 bezoekers.

Er zijn er tot nu toe nog geen 5.000.000 geweest. Zooals indertijd met Wembley, trachten zij ook nu weer de positie nog te redden door de tentoonstelling het volgend jaar te heropenen, maar daar schijnt maar weinig instemming mee te worden betuigd.

Austen, de directeur-generaal van de tentoonstelling, heeft verklaard dat de wekelijksche exploitatie-uitgaven de inkomsten met \$ 25.000 à \$ 40.000 per week te boven gaan. De aannemers hebben ongedekte vorderingen tot een totaal bedrag van \$ 3.000.000.

In hoever men voldaan is over de resultaten, los en onafhankelijk van het financieele vraagstuk, wordt niet gemeld.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Apeldoorn.

Op Maandag, Dinsdag en Woensdag 18-21 October zijn de Sumatrafilm en die van de kroning van den Sultan van Deli vertoond voor ruim 1000 schoolkinderen. Woensdagavond was de voorstelling voor de leden, begunstigers en introducees ook zeer goed bezet. Deze voorstelling sloeg goed in en een woord van dank aan den heer Bunk voor zijn welwillende medewerking is hier zeker op zijn plaats.

Vrijdag 22 October trok de afdeeling naar de openbare school te Loenen, hoofd de heer N. Talen, waar we op een schoolfeest aan de kinderen van Indië zouden vertellen en plaatjes laten zien. Om 5 uur 's namiddags begon de pret, waar ruim 130 kinderen, het personeel, commissieleden en eenige belangstellende ouders aanwezig waren. Eenige doeken in 't front gaven eenige gezelligheid aan het lokaal. De „hè's" en „oh's" waren niet van de lucht. In de pauze werd de schooljeugd getraceerd en de ouderen genoten van de radiomuziek, een vriendelijke attentie van het hoofd der school. Van de tractatie kregen wij ook ons deel. We hopen daar ook eens een avond voor de groote menschen te kunnen geven.

Begin November kunnen we een extra avond geven in samenwerking met de Volksuniversiteit. Dan hoopt de heer E. v. d. Paardt te spreken over Bali.

7 November trekken we naar het Apeldoornsche Bosch en 24 Nov. zal de heer Dumont spreken over den Hindoetijd op Java.

De Secretaris.

Afdeeling Nijmegen.

OPROEP AAN DE LEDEN.

I. Tentoonstelling. De aangekondigde tentoonstelling

SPIEGEL- EN LIJSTENMAKERIJ
WED. W. DRIESSEN
 105 HAARLEMMERSRAAT 105 - LEIDEN
 (Geen Filialen) 5866

KUNSTHANDEL

RUIME SORTERING IN:
 SPIEGELS | TEGELS | FAMILIE- EN
 SCHILDERIJEN | GRAVURES | PORTRETLIJSTEN
 SCHILDERSTUKK. | AQUARELLEN | PLATEELWERK

SOLIED ADRES - BILLIJKE PRIJZEN

IN DECEMBER DEZES JAARS ZAL VERSCHIJNEN ART, RELIGION AND CLOTHES

a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Event.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek, gedrukt op goed papier en keurig gebonden zal slechts bij intekening uitgegeven worden.

Men gelieve zoo spoedig mogelijk inschrijvingen te zenden aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad", Nobelstraat 20, Den Haag.

De prijs zal zijn f 4.50.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **groote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

BRIEVEN en stukken, de afdeeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren Administratie Koloniaal Weekblad Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

te wachten. De meeste emotie is wel gewekt door de rede van den Z.-Afrik. premier Generaal Hertzog, gesproken nadat de Britsche premier Baldwin de peningsrede gehouden had en daarbij gewezen had op de vorderingen door de dominions en Br. Indië volbracht de richting van grootere zelfstandigheid.

De hoeksteen van het rijksgebouw is, zeide Hertzog, de goede wil van duizenden, waaruit het bestaat. Zuid Afrika is verlangend, die wil te hebben, gelijkelyk met ieder ander lid van het gemeenebest, maar die wil kan alleen voor de toekomst worden verzekerd als het ertoe kan worden gebracht onvoorwaardelyk vertrouwen te stellen in zijn volledig en vrij volksbestaan op een grondslag van gelijkheid met ieder ander lid van het gemeenebest. Dat onvoorwaardelyk vertrouwen bezit het thans niet, maar het zal dit bezitten zoodra zijn onafhankelyk nationaal statuut niet meer betwist wordt en internationaal erkend is. Hij vraagt dus nadere omschrijving van de status der dominions.

Nadat de emotie wat bedaard is, lijkt 't een storm in een glas water te zullen worden. De redevoeringen, die de premiers van de andere Dominions uitspraken, toonden ten dien aanzien of geen verlangen of iets anders te willen dan Hertzog, ook bij andere gelegenheden namen de vertegenwoordigers van Australië, Nieuw Zeeland en New Foundland te Londen daarentegen stelling tegenover, dan aan de zijde van Hertzog. Canada en de Iersche Vrijstaat hebben zich reeds voor vrijheid veroorloofd van Z. Afrika. Wel deed de leider der Britsch-Indische vertegenwoordiging, de Maharajah van Burdwan, den 19en Oct., het verlangen van Indië uitkomen om te groeien tot een gemeenschap eigen staatkundige verantwoordelykheid, maar hij richtte daarbij allerminst aan een steunen van de Hertzog-politiek, die, zooals bekend, in Br-Indië in ander licht scherp veroordeeld wordt.

De Z. Afr. bladen zijn ook volstrekt niet eenstemmig in bewondering over het optreden van hun minister-president in Londen; integendeel, van meer dan een wordt dit als ongemotiveerd en zonder practische waarde gegist.

De hier even aangestipte verhouding tusschen Z. Afr. en Br-Indië stelt zich momenteel juist zeer scherp. Z. Afr. heeft, zooals men weet, een talrijke kolonie van Indiërs. Deze zijn er nog beperkt in hun rechten en een strijd om uit die achterstelling verlost te worden. Hertzog wil hun hierin wel eenigszins te gelyk komen, maar zij zien in hetgeen hij doen wil toch slechts een voortgezette miskennis. Meermalen zijn discussies over en weer gegaan, om toestanden op te maken, naar een oplossing te zoeken, of ook wel om de veldende grieyen aan te dikken. Binnenkort zal een conferentie van officieele vertegenwoordigers in Kaapstad samen komen, ter bespreking van alles wat met de aangelegenheid gemeid gaat. De Br. Indische vertegenwoordiging, met sir Mohammed Habiboellah als leider, is reeds in Z.-Afr. aangekomen. Middelerwyl reist de niet-officieele vertegenwoordiging van Z.-Afr. met een Britsch-Indiër door Indië en wordt daar vooral op demonstratieve wijze ontvangen en gevierd.

De Kamer genoeg voor de Br. Indische zaak, zoowel als deze in Londen bepleit wordt door den Maharajah van Burdwan, als waar zij in Kaapstad bepleit zal worden door sir Moh. Habiboellah, is dat Br. Indië het niet blijft van tweedracht en bloedigen strijd tusschen Hindoes en Mohamedaan.

Op het dezer dagen gevierde „feest der lichten" kon een ernstige uitspattingen en heftige reletjes weer niet voorkomen worden.

De ministerraad deelde de Fr. minister van oorlog mede, dat de krijgsverrichtingen in Fransch-Marokko zijn afgelopen. Den 20en Nov. zullen de Fr. troepen, die als extra-versterking daarheen werden gezonden naar het moederland terugkeeren. Verblijvend is Maar aangezien Fr. in Marokko deels afhankelyk is van hetgeen er in de Spaansche zone gedaan en gedaan wordt, en aangezien rust en vrede daar nog niet verzekerd schijnen, blijft twijfel gerechtvaardigd of Fr. de zaak als gewonnen mag beschouwen.

In Syrië heeft de heer Ponsot het hooge commissariaat aanvaard. Senator de Jovenel, de Volkenbondsvredesapostel, heeft er slechts orde weten te brengen door flink en doortastend wapengeweld. De nieuwe leider der zaken in het Fr. mandaatgebied acht den toestand gunstig. Van andere zijde wordt echter de houding gemaakt van Turksche invloeden, die Syrië niet aan Fr. gunnen en er onrust blijven stoken.

Voor Hondenartikelen:
 Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen, Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.
 IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
 Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53384
 (Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

WAAROM

is het adres voor alle Repatrieerenden bij ons?

OMDAT

onze Meubelen in onze EIGEN fabriek worden vervaardigd en wij dus ALLES garandeeren en UITERST billijke prijzen berekenen. Aanbev.

GEBRS. J. & A. JUNGESCHLÄGER
JAN HENDRIKSTRAAT 19 - DEN HAAG

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS“
VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618

'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

N.V. Brandstoffenhandel

„DE CENTRALE“

SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit Engelsche-, Belg.-, Duitsche- en Hollandsche Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

A. VAN DEN HOUDT

BALISTRAAT 38 :: DEN HAAG

Orthopaedisch en Luxe
Schoeisel naar Maat

1e Klas Reparatie-inrichting. Telefoon 17908

zal gehouden worden van 20 t/m 27 November a.s.
De leden worden dringend verzocht, mede te werken tot het welslagen dezer tentoonstelling. (Alles wordt verzekerd). Degenen, die voorwerpen hiervoor ter beschikking hebben, worden verzocht opgave te doen aan den heer G. J. Burger, Guyotstraat 3, Voorzitter, van: a. aard der inzending (korte omschrijving); b. ruimte die de voorwerpen ongeveer innemen.
Opgaven liefst zoo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 10 November.

De Tentoonstelling wordt gehouden in de lokalen der Middelbare en Hoogere Handelsschool aan de Bijleveldsingel.

Pater Vertenten M.S.C. zal de Tentoonstelling openen met een lezing met lichtbeelden over: „15 jaar onder de koppensnellers van Zuid Nieuw-Guinee“.

De Heer Uiterwijk zal op een der avonden een lezing met ± 250 keurige lichtbeelden houden over Sumatra's Westkust.

Op Zaterdag 27 November wordt de tentoonstelling gesloten met de Java-film, die dan wederom in het Olympia-theater zal draaien. Tijd en plaats worden nader bekend gemaakt.

II. Ledenaantal. Door de perspropaganda en de opening van het seizoen is het aantal leden der afdeling gestegen tot 114. Het bestuur verzoekt den leden dringend propaganda te maken en leden te werven. Indien ieder één lid aanbrengt, komen we in dit seizoen nog aan de 200 leden. Dit aantal is noodzakelijk om de noodigste onkosten voor een behoorlijk winterprogramma te kunnen dekken!

Ieder zorg voor één nieuw lid!

Namens het Bestuur,
GESCHER, Secretaris.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

HOOFDBESTUURSVERGADERING op Zaterdag 30 dezer in het gebouw Heulstraat 17, des nam. ten 2 ure. Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Notulen (zie K. W. 17 Juni '26, No. 24).
3. Koloniaal Weekblad.
4. Propaganda.
5. Algemeene besprekingen. *)

De Secretaris,
VAN DER BRUGH.

*) Bij verhindering van het H.B.-lid wordt een plaatsvervangend-lid uit het Afd. Best. verwacht.

WEST-INDISCHE COMMISSIE.

Vergadering op Vrijdag 5 November e.k., des avonds te 7.30 uur, in het gebouw Heulstraat 17, alhier.

- Punten van behandeling:
1. Notulen.
 2. Ingekomen stukken.
 3. Rekest met nota van den Ondernemersraad van Suriname.
 4. Rondvraag en sluiting.

De Secretaris,
VAN DER BRUGH.

Van het Informatie-Bureau:

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR NED.-INDIË.

- Ir. E. Siebergh, Tijdelijk ambtenaar ter beschikking, Valeriusstraat 1, 's-Gravenhage.
Q. J. H. Mudde, Landmeter bij het Kadaster, Kleverparkweg 200, Haarlem.
Mr. W. P. Thomas, Rechterlijk Ambtenaar, Rapenburg 77, Leiden.
M. de Jong, Leeraar bij het Openbaar Middelbaar Onderwijs, Van Breestraat 21, Amsterdam.
N. Wortel, Leeraar bij het Openbaar Middelbaar Onderwijs, Geestersingel 10, Alkmaar.

INDISCHE VERLOFGANGERS:

- J. A. Vincent, Opperhoutvester bij het Boschwezen in Ned.-Indië, Leuvensestraat 23, Scheveningen.
B. den Heijer, Hoofdpakhuismeester bij den dienst der Zoutregie, Soetenstraat 7, Scheveningen.
M. Th. Boelhouwer, Hoofdcornies bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, Obrechtstraat 532, 's-Gravenhage.

VERLOFGANGER

wanneer U zich in Den Haag vraagt dan eens prijsopgaaf voor
Electrische Artikelen aan bij:

K. C. CREMER van Boetselaerlaan 19 Den Haag
Telefoon 54325

Ch. A. Rombouts, Controleur 1e kl. bij de P. dienst, Stevinstraat 82, 's-Gravenhage.
P. A. Nuijsink, Politieopziener 1e kl. in het Gement Celebes en Onderhoorigheden, Ruyterstraat Loosduinen.

J. van der Wal, Politieopziener in de res. Soerabaja, Granjestraat 95, Arnhem.

Mr. A. Mieremet, Griffier van den Raad van te Balavia, Adm. van Genstraat 27, Utrecht.

L. M. Jansen, Politieopziener 1e kl. in de residentie soerocan, p/a. Hotel Tubantia, Ootmarsum.

A. P. Hofschreuder, Hoofdopzichter bij den W. en 's-Lands B. O. W., Hollanderstraat 66, 's-Gravenhage.

M. Mendel, Leeraar bij het Middelbaar Onderwijs, beschikking gesteld van de Indo Europeesche vereeniging te Bandoeng, Frederik Hendriklaan 's-Gravenhage.

H. Barkeij, Opzichter 1e kl. bij de S. S. en Tr. Sweelinckstraat 176, 's-Gravenhage.

Mej. J. Potgieter, Verpleegster der 1ste klasse Dient der Volksgezondheid, Juliana van Stoltenlaan 5, 's-Gravenhage.

F. Stevens, Adj. kas-controleur bij de S. S. en Tr. rebooschstraat 6, Groningen.

E. Friso, Onderwijzer der 1e kl. bij het O. E. Ureterp (Friesland).

Ir. H. Frijling, Ir. 2e kl. bij den dienst van den bouw, p/a. Fa. Scheurleer en Zn., Den Haag.

J. H. Werson, Politieopziener 2e kl. bij de Alg. Burgemeester Geradtsstraat 11, Roermond.

J. Beverwijk, Politieopziener 2e kl. bij de Alg. Bloemgracht 83 (huis), Amsterdam.

L. A. van Mels, Inspecteur bij den dienst der regie, Oosterringdijk 90, Amsterdam.

N. C. Repelius, Commissaris van Politie eerste klasse, Nieuwlandstraat 24, Tilburg.

G. de Lassacque, Commies-redacteur op het gew. lijk kantoor te Padang, Arnhem, Poste-restante.

Ir. A. J. H. L. Rosenquist, Ingenieur 2e kl. bij de alg. en Tr.; Laan van Meerdervoort 540, Den Haag.

W. M. van Helten, Administrateur van den Cultu. te Buitenzorg; Utrechtscheweg 1, Hilversum.

M. J. P. Pieterse, Havenmeester 2e kl. te Tan. Balai; Balistraat 97, 's-Gravenhage.

W. C. Krijgsman, Controleur 1e kl. bij het B. en Tr. en Madoera; Ant. Dujekstraat 60, 's-Gravenhage.

D. J. Jut de Bourghelles, Directeur der Techn. School te Bandoeng; Statenlaan 85, 's-Gravenhage.

L. W. M. Lobel, Hoofd van het Veeartsenijkun. laboratorium te Buitenzorg; Tuindorp D 77, 's-Gravenhage.

F. J. van Vlijmen, Ondercommissaris van Politie, derlaan 38a, Rotterdam.

A. J. Wamsteker, Referendaris bij de Algemeene cretarie; Bilderdijkstraat 11, Leiden.

Mej. A. Wijnstroom, Onderwijzeres 3e kl. bij de alg. L. O.; Coornherthstraat 19, Haarlem.

J. J. B. Giebing, Majoor der Infanterie; Heem. plein 4b, Rotterdam.

L. H. Lisnet, 1e Luitenant der Infanterie; Hotel. tral, Kruiskade, Rotterdam.

F. W. Osten, Kapitein der Infanterie; Agnesstraat 's-Gravenhage.

Raden Soemarno, 1e Luitenant der Infanterie; tagedaalaan 4, Amsterdam.

P. Rijkers, Dir. Officier van Gezondheid 1e klasse, Boetselaerlaan 103a, 's-Gravenhage.

F. van Essen, Onderluitenant der Infanterie; 's-Gravenhage.

M. J. Bosma, Officier van Gezondheid 2e kl.; 's-Gravenhage.

van Vianenstraat 4, Amersfoort.

S. Steenhuisen, Officier van Gezondheid; Wilhel. laan 10, Zeist.

MET PENSIOEN:

J. A. A. F. Quentin, Directeur der Landsdr. Hotel Pomona (Molenstraat), Den Haag.

F. W. Snevangers, Opperhoutvester dienst 's-Gravenhage.

S. E. P. A. van Haften, Majoor der Infanterie, guerrestraat 98, 's-Gravenhage.

C. J. de Bruijn, Generaal-Majoor der Genie; Staten. 59, 's-Gravenhage.

A. F. Meijer, 1e Luitenant der Cavalerie; Kl. 's-Gravenhage.

laan 10, Wassenaar.

UITZENDING VOOR 'S-LANDS DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIË, SURINAME EN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij den dienst in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao waarin moet worden voorzien door uitzending:

Rusthuis „EIGEN SFEER“
V. BOETZELAERLAAN 205 DEN HAAG
Opname van rustbehoevende en herstellende patiënten
Mevr. COELÉ-BOOGAERDT, Gedipl. Verpleegster

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar 5047
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

HENNY & Co.
 Anna Paulownastraat 62a
 DEN HAAG

EFFECTEN
 PROLONGATIEN
 WISSELZAKEN

TEL. { 36910
 31144 5381

Van onze Adverteerders
De Sweelinckschool.

Indische ouders zijn ongetwijfeld gebaat met goede adressen in Nederland. In de eerste plaats wel met die van de onderwijs-inrichtingen waar zij in vol vertrouwen hunne kinderen kunnen heenzenden.

Bovengenoemde inrichting nu, onder directie van Mevrouw Steffelaar wordt in elk opzicht gaarne aanbevolen door een oude bekende in de Indische Onderwijs-wereld, door Mevr. E. Ch. Stamm'ler-Böttger, Fred. Hendriklaan 268, Den Haag, gewezen directrice van de Meisjesschool, Koningsplein Oost 14, Weltevreden, die voor belangstellenden gaarne bereid is alle verdere inlichtingen te verstrekken.

Mevr. Stamm'ler die de Sweelinckschool meermalen bezocht en dus kent, prijst de vriendelijke les-lokalen en de goede zorgen door de Directrice en het overige personeel aan de kinderen gewijd. Aan de school wordt onderwijs gegeven aan meisjes van 6 1/2 tot 12 jaar; de 1e en 2e klasse heeft behalve Woensdag en Zaterdagmiddag ook Donderdagmiddag vrij. Zij, die ver af wonen kunnen tusschen 12 en 2 overblijven. Behalve in de gewone vakken onvangen de kinderen onderricht in gymnastiek (van een Zweedsche) in zang, handwerken, in boetseren, teekenen en ook in koken. Aangevend zij nog dat de klassen klein zijn, zoodat aan elk kind de noodige aandacht kan en ook wordt besteed (het kind is hier dus geen nummer) zoodat naar Mevr. Stamm'ler met groote voldoening opmerkte, de omgang tusschen onderwijzeressen en leerlingen allerhartelijkst is.

ge het Departement van Koloniën, bestaat gelegen tot mededinging.

Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen dienst:

a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in bezit der hoofdakte;

b. onderwijzer bij het M.U.L.O., in het bezit der hoofdakte en der akte wiskunde L.O. of van andere vakken;

c. leeraar (leerares) M.O. Nederlandsche taal;

d. leeraar (leerares) M.O. Fransche taal (volledig bevoegd);

e. leeraar (leerares) M.O. Duitsche taal (volledig bevoegd);

f. gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid (dienstverband 3 of 5 jaren);

g. apotheker, leeraar a/d Nederlandsch-Indische Veeartsenschool te Buitenzorg;

h. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en tijdelijken dienst);

2°. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname: 2 hoofdonderwijzers.

3°. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: 3 hoofdonderwijzers.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A.B. (voor de betrekkingen, genoemd onder 1°, a t/m g), tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 1°, h) en tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 2°. en 3°).

Mutatiestaat van 20 tot 27 October.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:

Ed. Gerzon, Secretaris-Penningmeester van het Nederlandsch Verbond, Amsterdam, de Lairessestr. 139. f 5

M. J. van Rhee, Apeldoorn, Deventerstraat 87. f 5.

van der Meulen, Apeldoorn, Deventerstr. 61. f 5.

van der Paardt, Apeldoorn, Prins Mauritslaan 24. f 5.

L. Pot, Apeldoorn, Loolaan 71. f 5.

M. C. Tibbe, Apeldoorn, Tuthein Noltheniusstr. 24. f 5.

P. Schallers, Boekhouder der Maasbuurtspoorweg Genep, Rijksweg 284. f 5.

van der Brugghen-van der Goes, Nijmegen, Fransche Plaats 3. f 5.

Centraal Gymnasium te Nijmegen, Rector Dr. M. Schwartz, Kronenburgersingel 71. f 5.

Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant, Nijmegen, van Broeckhuysenstr. 46. f 5.

van Kampmann, Nijmegen, Fort Kijk in de Potstr. 148. f 5.

Kranich, Nijmegen, Groenestraat 44. f 5.

M. S. E. Uges, Nijmegen, Gerard Noodstr. 3. f 5.

de weduwe G. A. Vigelius-Bisschop Wijn-Nijmegen, Sumatrastraat 10. f 5.

Vieweg, uitgever, Nijmegen, St. Jorisstr. 49. f 5.

Schjelditz, oud-Bankdirecteur, Nijmegen, van Schaeck-Mathonsingel 16. f 5.

Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhoff, Secretaris Indologisch Fonds te Utrecht, Den Haag, Stadswaterlaan 2. f 5.

van Elsas, Scheveningen, Cornelis Jolstraat 35. f 5.

C. Krijgsman, Controleur 1ste klasse B.B., Den Haag, Anthonie Duyckstraat 60. f 5.

Grivel, Oud-Dirigeerend Officier v. Gezondheid L., Den Haag, van den Eijndestraat 17. f 5.

M. A. H. C. Schoemaker-Triebel, Den Haag, van Scheelaerlaan 153. f 5.

M. W. Zoppi-van Andel, Paris 8, Rue de la Harde 45. f 5.

H. Edelman, Inspecteur van Onderwijs te Buitenzorg. f 6

Contributieverhoging:

G. B. ten Burg, Nijmegen, Staringstraat 32, van f 2.50 op f 5.

Nieuwe Begunstigers:

van Baars, Apeldoorn, Soerensche weg 80. f 1.

de wed. A. F. R. van Beyma thoe Kingma, Apeldoorn, Vonderlaan 23. f 1.

de Wed. J. W. Broers Hamilton, Apeldoorn, Loolaan 27. f 1.

Afschrijven:

K. van Andel, oud-zeeofficier, Den Haag, Emmastr. 1B. (overleden).

Adresveranderingen:

Mevrouw "Jasulinde" Bruxelles, van: 5 Avenue Gallilée, naar: 57 Boulevard du Jardin Botanique.

J. J. Sielma, Indoloog, Leiden, van: Jan van Houkade naar: Mariënpoolstraat 27.

D. Enthoven, Industriël, van: Delft, naar: Den Haag, Groenhovenstraat 10. f 5.

P. L. Krämer, Kapitein N.-L. L., Den Haag, van: Van der Meerstraat 20, naar: 2de Emmastraat 199.

H. Slier, oud-Inspecteur 1e kl. P.T.T., Den Haag, van: Stephensonstr. 9, naar: 2de Schuytstr. 340.

van Soearno, Den Haag, van: Begoniastr. 145, naar: Hazelaarstr. 117.

Hotel-Café-Restaurant
„Boschhek”
 Tel. 72060 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Tennisbanen
Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur
DINER

Voor Hotelgasten en Bezoekers heeft „Boschhek” **Luxe Auto's** disponibel.

Lang, Hygiën. spreken
 Declamatie - Ademgymnastiek
 Behandeling van spraakgebreken
HENRIETTE J. ALMA
 Nieuwe assist. van J. van Oldenbarnevelt, Berlin.
 Spreekuur DINSDAGS en VRIJDAGS 1 tot 2.
 Sweelinckstraat 185 - 's-Gravenhage
 Aanbevelingen van H.H. Doktoren.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
 ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
 WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
 REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
 RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHIEDINGEN
 VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
 Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
 Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
 Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
 ADVIES f 1.- Controle toegestaan ADVIES f 1.-

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDEN BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Gearriveerd per S.S. „Kangean"
 groote zending 5207
Kroepoek Oedang, Sidjo Ardjo
Mie, Deng-Deng, enz. enz.
 Prima kwaliteiten. Voordeelige prijzen.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie-
 kundig personeel, een net ingericht kantoor, om
 zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen,
 Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op
 zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil
 maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handels-
 drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat
 betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamewerk moet er aantrekkelijk
 uitzien, want hij weet, dat *stecht reclamewerk*
wet drukwerk, maar geen reclame zou zijn.
 Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker
 die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste
 van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat
 dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot
 hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een
 der beste drukkerijen van Den Haag. S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
 FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET THE DANSANT - DINER CONCERT
 CENTRUM DER STAD ROEMEENSCH ORKEST
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF UITSTEKENDE KEUKEN
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 2, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstr. 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van portie voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit tehuis biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetslaerstr. 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Aan te richten tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking te maken aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes met Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerijks Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.**
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Srikat-Islam. 5. De Suikerijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerenlijden op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdverleggenwoordiger Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jongeren beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 van Boetelaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015